

СТО ІДЭЙ МАЛАДЫХ НА КАРЫСЦЬ КРАІНЫ

Украіне стартаваў рэспубліканскі маладзёжны праект «100 ідэй для Беларусі». Яго рэалізуе Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі. Гэты праект — рэальная магчымасць для маладых завіяў пра свой талент і здольнасці на ўсю краіну. У конкурсе могуць прыняць удзел маладыя даследчыкі і рэацыяналізатары ва ўзросце ад 14 да 31 года.

На першым этапе юнакі і дзяўчаты накіроўваюць свае інавацыйныя ідэі і праекты на адрас рэспубліканскага Дома моладзі ў Мінску. Матэрыялы для конкурсу таксама можна перадаць праз любы тэрытарыяльны камітэт БРСМ на месцы жыхарства. Затым эксперты савет конкурсу, у склад якога ўвойдуць высокакваліфікаваныя спецыялісты самага шырокага профілю, дасканала вывучыць кожную прапанову і рэкамендуе найбольш цікавыя маладзёжныя ідэі і праекты для ўдзелу ў другім этапе конкурсу. Аўтары самых паспяховых работ атрымаюць магчымасць прэзентаваць іх на рэспубліканскім маладзёжным інавацыйным форуме. А найлепшыя ідэі змогуць рэалізавацца на праекты.

— Мы думаем, што гэты праект зацікавіць не толькі саюзную моладзь, — адзначыў першы скаркатар ЦК БРСМ Ігар БУЗОВІЧ.— Мы імкнемся ўключыць у сваю дзейнасць як мага больш моладзі, каб гэта было на карысць ясабына ўзятаму маладому чалавеку, так і краіне ў цэлым. Сутнасць праекта ў тым, што любы юнак ці дзяўчына, калектыў навучнікаў ці працоўны калектыў можа ініцыяваць свае ідэі ў любой галіне, у любым напрамку: эканамічным, тэхнічным, палітычным, сацыяльным, культурным — усё, што сёння можа прынесці карысць, канструктыўны для развіцця краіны, асобнага рэгіёна, асобнай галіны ці асобна ўзатага гарадка, дзе жыве малады чалавек, які ініцыюе тую ці іншую ідэю. Аднак галоўнае не ў тым, каб проста даведацца, якія ў маладых ёсць ініцыятывы, але ў далейшым лепш за іх рэалізаваць. У маладых на самой справе шмат ідэй самых розных і практычных, і нават фантастычных, аднак яны проста не ведаюць, куды ім звярнуцца, куды падаць заяўку для ўваабнаення сваіх задум. Таму наша галоўная задача не толькі сабраць гэтыя ідэі, але і дапамагчы іх рэалізаваць.

Старт праект атрымаў толькі дзямі. Аднак першы ўдзельнік конкурсу ўжо з'явіўся. У прыватнасці, студэнты Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэта прапанавалі праект па рэканструкцыі сквера імя Язэпа Драздоўіча ў Маладзечна да рэспубліканскага фестывалю праадунайкі ўскі «Дажынкін». Бацькоўскія клубы для навуковых сем'яў, якія выхоўваюць дзяцей-інвалідаў, вырашала стварыць педагог-арганізатар мар'нагорскага вучэбна-педагагічнага комплексу «Дзіцячы садок — сярэдняя школа» Таццяна Захарчук.

МНОГІЯ НЕЗАДАВОЛЕНЫ ЯКАСЦЮ БЕЗНАЯЎНЫХ ПЛАЦАЖОЎ

У першым два кварталы 2011 года Нацыянальны банк Беларусі праводзіў апытанне насельніцтва аб выкарыстанні сродкаў ажыццяўлення безнаўнёных рознічных плацэжаў. Гэта было зроблена з мэтай пашырэння банкаўскіх плацэжных паслуг і павышэння іх якасці. Цяпер Нацбанк апублікаваў вынікі апытання. Анкетаванне паказала, што для 85% рэспандэнтаў выкарыстанне плацэжных карткаў, электронных грошай, тэхналогіі інтэрнэт-банкінга, мабільнага банкінга з'яўляецца неабходным. У прыватнасці, 96% апытаных выкарыстоўваюць пластыкавыя карткі, 43% — інтэрнэт-банкінг, 24% — мабільны банкінг, 9% — электронныя грошы. Аднак толькі 10% удзельнікаў анкетавання

БЕЛАРУСІ — ЕС: 3 НОВАЙ ГЛАВЫ?

Адносіны Беларусі і ЕС упершыню атрымалі пэўнаватраснае дыпламатычнае афармленне. Апроч пасольстваў асобных еўрапейскіх краін, з'явілася яшчэ, па сутнасці, і пасольства ўсяго Еўрасаюза. Ці стане павышэнне дыпламатычнага прысутнасці ўмацаваннем кантактаў? Аднак паспярэжым знясіць у той інфармацыі, якой падзялілася з журналістамі ў першы свой працоўны дзень старшыня Прадстаўніцтва ЕС у Беларусі Майра Мора.

— Для мяне гэта гонар — быць першым амбасадарам. Гэта можа стаць пачаткам новай главы ў нашых узаемаадносінах, — мяркуе кіраўнік дзіпмісіі. Вяртанне да нармальнага дыялогу, паводле яе спадзявання, можа адбывацца адначасова з адкрытымі абмеркаваннямі ў самой Беларусі адносна таго, як вырашыць відавочныя праблемы.

Еўрапейскі саюз хоча бачыць эканамічна моцную і незалежную Беларусь, запалюючы дыпламат. Яна акцэнт, што ЕС ніколі не спыніць тасунаць з Беларуссю, якія б цяжка было ўзаемаадносінах ні былі. У пацвярджэнне сваіх слоў спадарыня пасол прыняла той факт, што Беларусь застаецца ўдзельніцай Усходняга партнёрства. Згадала яна таксама пра тэхнічнае супрацоўніцтва і распачата перамовы па спрашчэнні візавага рэжыму і рэадмісіі. «Мы хацелі б, каб як мага больш беларусы вандравалі, вучыліся і рабіла бізнэс у ЕС», — кажа М. Мора. Дыпламат абмякнула сферы ін-

тэрэсу ва ўзаемадзейні з Беларуссю: энергетыка, вышэйшая адукацыя, СМІ, сацыяльная сфера, ахова навакольнага асяроддзя. Выразненне праблем тых рэгіянаў, якія пацярпелі ад аварыі на ЧАЭС, на яе думку, маглі б стаць адным з прыярытэтаў ва ўзаемаадносінах. «Там мы разам маглі б рабіць значна больш», — пераканана старшыня Прадстаўніцтва ЕС у Беларусі. Акуальныя накірункі таксама транспарт, кіраванне межамі, мытна, міграцыя, захадзі супраць гандлю людзьмі, абароту наркатыкаў, пераадоленне прыродных і тэхнагенных катастроф. ЕС таксама мае эканамічныя інтарэсы ў Беларусі — «рынак, які шмат абяцае і знаходзіцца проста ў нас на парозе». Асаблівы акцэнт яна робіць на зацікаўленасці ЕС у тым, каб транзіт энергіі праз Беларусь адбываўся без перашкод. Для Беларусі ЕС — напрамак экспарту. «Беларусі было б вельмі выгадна паліпшыне гандлёвыя адносіны», — заўважае спадарыня Мора. — Мы плануем развіваць нашы адносіны з Беларуссю, як і з іншымі ўсходнімі партнёрамі. Аднак Беларусі павінна зрабіць рашучыя крокі ў накірунку да прыватызацыі і адкрыцця сваёй эканоміцы. Гэта дазволіла б прыцягнуць новыя тэхналогіі і пераадолець цяжкія наступствы эканамічнага крызісу, — распавядае пасол. Гэта не адзіная ўмова, на якую звярнула ўвагу дыпламат. Так, паказальны, паводле яе слоў, будучы парламентскія выбары, якія маюць адбывацца ў Беларусі налета. Яны, на думку дыпламата, даюць

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА ПРАГНАЗУЕ ДАЛЕЙШАЕ УМАЦАВАННЕ БЕЛАРУСКАГА РУБЛЯ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Пры гэтым кіраўнік дзяржавы прапанаваў адрозніць парадак пастаноўкі сельгасгаспадаркі на лінейку гадоўнасці пасля завяршэння ўборачнага сезона, які гэта было ў часы Савецкага Саюза. «Гэта тое добрае, што трэба аднавіць. Скончыўся сезон — і на лінейку гадоўнасці», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

3 2012 года трэба канчаткова вызначыцца са структурай севазаварту ў краіне

«3 наступнага года заканчваецца ўсе эксперыменты, павінна быць устойлівая работа. Трэба ведаць, на якім полі што сеяць», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Паводле слоў кіраўнік дзяржавы, паказчыкі ўраджайнасці па асноўных сельгаскультурах у гэтым годзе дасягалі добрыя, а таму гэты год павінна стаць сваёсабілай планкі, ніжэй за якію ў будучым пускаяцца нельга.

Прэзідэнт падрабязна цікавіўся тым, які ідзюць уборка сельгаскультуры і сёуба азімых збожжавых у рэгіёнах. У прыватнасці, размова ішла аб уборцы кукурузы і нарыхтоўцы яе насення на кукурузаклібавочных заводах. Як далажылі кіраўніку дзяржавы, у цэлым Беларусь у наступным годзе будзе практычна поўнацэнна забяспечана ўласным насеннем кукурузы, ачыненна вучоныя актыўна займаюцца распрацоўкай новых гібридных высокаўраджайных сартоў гэтай культуры. Разам з тым у пытанні селекцыі кукурузы Беларусь мае намер супрацоўнічаць і з іншымі краінамі. Як далажыў прэм'ер-міністр Міхаіл Мясніковіч, дасягнута пагадненне з Малдовай аб стварэнні сумеснага прадпрыемства для вытворчасці бацькоўскіх форм насення кукурузы. Неабходнасць гэтага ў першую чаргу абумоўлена рэзічнай пажым кліматычнымі умовамі ў Беларусі і Малдове.

Захаваць урадзін плодаагародніннай прадукцыі

«У гэтым годзе будзе злычэнствам, калі мы не будзем належным чынам захаваць бульбу, агародніну, плады, ягады і іншае. Усё, што можам потым прадаць па высокіх цэнах», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Ён нагадаў, што яшчэ ў мінулым годзе было строга пастаўлена пытанне па захаванні агародніны і пладовай прадукцыі. «Было сказана, што ў гэтым годзе нічога ў буртах не захоўваем. Гэта ідэалогія!» — адзначыў Прэзідэнт.

Ён падкрэсліў, што неабходна максімальна поўна захаваць увесь сабраны ўраджай. Паводле яго слоў, у краіне мноства пустуючых памяшканняў, якія можна і неабходна задзейнічаць пад захаванне плодаагародніннай прадукцыі.

Наступным этапам, паводле слоў кіраўнік дзяржавы, стане выпуск фруктаў і агародніны ва ўпакоўцы, а таксама ачышчэння. Акрамя таго, у кожнай вобласці павінна быць па аднаму

асаблівае значэнне набываюць такія фактары, як арганізацыя работ, выкананне тэхналагічных патрабаванняў, недапушчэнне марнавання часу і матэрыяльных рэсурсаў. «І самае галоўнае — захаванасць ураджаю!» — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу на тое, што неабходнасць гэтай аперацыйнай нарыды выклікала яшчэ і тым, што добрае надвор'е ўсё заслакоіла. «Патрэбна ўзварушыць усё кадры энзю даверу», — падкрэсліў Прэзідэнт.

Ён канстатаваў, што ў гаспадарках ужо завяршана ўборка збожжавых і зернебабовых культур, распу, грочкі, проса. Са жнівом збожжа таксама справіліся ядрэнна. «Мы атрымалі 1,7 мільярд, хоць гэта не тое, што вы баяліся, і сказаў Аляксандр Лукашэнка, звяртаючыся да прысутных. — Сітуацыя павінна быць выпраўлена за кошт уборкі кукурузы на зерне. У нас яе дастаткова, і ўжо сёння мы збіраем 75 ц/га».

На палях знаходзіцца шмат іншых раслінна-вытворчых культур: бульба, цукровыя буркі, ліпнотрава, агародніна, кукуруза. «Не мая сказаць, што тэмпы ўборкі кукурузы на пасадобцы і здавальняючыя, іх трэба павялічваць. 310 ц масы з гектара — гэта вельмі добры ўраджай, і яго трэба сабраць, каб папоўніць кармавую базу для жывёлагадоўлі», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

Паралельна з уборкай ураджаю гаспадаркі вядуць сёубу азімых культур. Прэзідэнт папярэдзіў аб ваджасці строгага выканання тэхнічных регламентаў сёубы. «Усе эксперыменты ў гэтым годзе на зямлі ў гаспадарках скончаныя. Кожная вобласць ведае, дзе сеяць, што сеяць і ў якім аб'ёме. Пампыкаць больш быць не павінна», — падкрэсліў Прэзідэнт. На яго думку, важна прадупладзіць і аптымальную структуру пасеваў азімых культур.

Без наўясці збалансаванай і дастатковай прававой базы немагчыма дасягнуць высокіх вынікаў у жывёлагадоўлі, і гэта найбольш даражы сектар аграпрамысловага. «Трэба зрабіць усё так, каб з кармамі ніякіх праблем не было, — сказаў Прэзідэнт. — Нам неабходна ўстойліва нааршчаваць вытворчасць малака, мяса, а не таптацца на дасягнутым узроўні. Прычым рост павінен быць забяспечаны найперш за кошт інтэнсіўных фактараў».

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што ў бягучым годзе паказаны ядрэнны вынік. Паводле яго слоў, за гэтым узроўнем трэба замацавацца і ні ў якім разе не дапусціць зніжэння ўраджаю і якасці работ наступных гады. «Так, ураджай даволі высокі, але ніжэй нельга», — дадаў кіраўнік дзяржавы.

Яшчэ адно пытанне, на якое звярнуў увагу кіраўнік дзяржавы, — пастаўкі вырашчанага ўраджаю па дзяржаўнаму. «Тут ёсць недарпадоўкі па асартыменту. Асабліва па рапсе. Таксама своечасова не рэалізавана піваварныя ячмень і грэчка. Кажаць нельга. Гэта прадукцыя запатрабавана ўжо сёння», — сказаў Прэзідэнт.

Кіраўнік дзяржавы адзначыў, што ўборачная кампанія ўступіла ў завяршальную стадыю. Гэта самы напружаны перыяд, таму

нрых установах будучы прысутнічаць толькі дырэктары і адміністрацыя. Да мадрыдскага страйку далучыліся і педагогі з іншых іспанскіх рэгіянаў — Галісіі, Касціліі-ла-Манчы, Навары, Андалусіі, Экстрэмадуры.

У КАБУЛЕ ЗАБІТЫ БЫЛІ ПРЭЗІДЭНТ АФГАНІСТАНА

У выніку тэракту ў Кабуле ўчора былі забіты былі прэзідэнт Афганістана Бурханудзін Рабانی, паведамляюць інфармагенцыі.

Паводле папярэдніх звестак, выбуховая прылада была прыведзена ў дзеянне тэарыстам-смяротнікам побач з домам экс-прэзідэнта, дзе ў момант выбуху Рабانی сустракаўся з двума прадстаўнікамі руху «Талібан».

У сувязі з гэтым прэзідэнт Афганістана Хамід Карзай адмяніў свой візіт у ШША, дзе павінен быў прыняць удзел у пасяджэнні Генеральнай Асамблеі ААН. Даведаўшыся пра смерць Рабані, ён аддаў загад разварнуць свой самалёт і вярнуцца ў Кабул.

ЛАТВІСКИМ НЕГРАМАДЗІЯМ ПРАПАНАВАЛІ ПРЫЗНАЧІ СЯБЕ «НАШЧАДКАМІ АКУПАНТАЎ»

Прафесар Латвійскага ўніверсітэта Інсіс Фелдманс заявіў, што значнай часткі жыхароў Латвіі варта прызначыць сябе «нашчадкамі акупантаў». Пра гэта паведамляе DELFI.

Каго менавіта Фелдманс меў на ўвазе, не ўдакладняецца. Відавочна, што гаворка ідзе, у прыватнасці, пра латвійскіх неграмадзян. Усяго ў рэспубліцы пражываюць каля 300 тысяч неграмадзян: гэты статус маюць як тыя, хто пасляўся ў Латвію ў савецкі час, так і іх дзеці, якія нарадзіліся ў Латвіі і не атрымалі грамадзянства рэспублікі.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПДЗЕЙ

У ІСПАНІ ЗВАЛЯЮЦЬ НАСТАЎНІКАЎ ДЗЯСЯТКІ ТЫСЯЧ ПРАТЭСТУЮЦЬ

Больш за 90 тыс. іспанцаў выйшлі на вуліцы Мадрыда, каб выказаць свой пратэст супраць скарачэнняў у сферы адукацыі, якія ўлады праводзяць у рамках прынятых раней антыкрызісных мер, паведамляюць інфармагенцыі.

Скарачэнне, якім абураліся маніфэстанты, прадуладжвае звальненне больш за 3 тыс. педагогаў. Акрамя таго, чыноўнікі плануюць змяніць і графік працы настаўнікаў, якія застаюцца. Па задуме сталічных улад, каб, які кожны настаўнік сярэдняй школы павінен шотыдзень прывісваць заняткам з вучнямі ў класе, павялічыцца з 18 да 20 гадзін у тыдзень. Пры гэтым працягласць працоўнага тыдня настаўнікаў застанецца ранейшай — 37,5 гадзін. Распрацоўваюць рэформы лічачы, што звальненне часткі педагогаў і ўзмацненне эксплуатацыі астатніх дазволіць мадрыдскаму бюджэту эканоміць амаль 80 млн еўра. Раней мадрыдскія настаўнікі ўжо выходзілі на акцыі пратэсту 7 і 14 верасня. У першай маніфэстацыі удзельнічалі каля 10 тыс. чалавек, у другой, паводле розных звестак, — ад 30 тыс. да 50 тыс.

Цяперашні страйк школьных настаўнікаў падоўжыцца і 22 верасня. На працягу ўсяго гэтага часу будучы працаваць толькі школы для дзяцей з абмежаванымі магчымасцямі. У астатніх навучаль-

ных установах будучы прысутнічаць толькі дырэктары і адміністрацыя. Да мадрыдскага страйку далучыліся і педагогі з іншых іспанскіх рэгіянаў — Галісіі, Касціліі-ла-Манчы, Навары, Андалусіі, Экстрэмадуры.

У сувязі з гэтым прэзідэнт Афганістана Хамід Карзай адмяніў свой візіт у ШША, дзе павінен быў прыняць удзел у пасяджэнні Генеральнай Асамблеі ААН. Даведаўшыся пра смерць Рабані, ён аддаў загад разварнуць свой самалёт і вярнуцца ў Кабул.

Прафесар Латвійскага ўніверсітэта Інсіс Фелдманс заявіў, што значнай часткі жыхароў Латвіі варта прызначыць сябе «нашчадкамі акупантаў». Пра гэта паведамляе DELFI.

Каго менавіта Фелдманс меў на ўвазе, не ўдакладняецца. Відавочна, што гаворка ідзе, у прыватнасці, пра латвійскіх неграмадзян. Усяго ў рэспубліцы пражываюць каля 300 тысяч неграмадзян: гэты статус маюць як тыя, хто пасляўся ў Латвію ў савецкі час, так і іх дзеці, якія нарадзіліся ў Латвіі і не атрымалі грамадзянства рэспублікі.

АУКЦИОНЫ ПО ПРОДАЖЕ КОММЕРЧЕСКОЙ НЕДВИЖИМОСТИ WWW.RLT.BY

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестици и приватизации» (организатор аукциона) по поручению комиссии по работе с имуществом, обращенном в доход государства при Борисовском райисполкоме (продавец), проводит повторный открытый аукцион по продаже обращенного в доход государства изолированного производственного помещения № 2, об. пл. 1541,8 кв. м, расположенного по адресу: Минская обл., г. Борисов, ул. Рубена Ибаррури, 9 - 2.

Начальная цена (снижена на 10%) – 1 149 650 100 бел. рублей.

Задаток в сумме 100 000 000 бел. рублей перечисляется на р/с №3012108260016 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Банк», БИК 153001369, г. Минск, УНП 690324015, Государственное предприятие «Минский областной центр инвестици и приватизации». Оплата за объект должна быть произведена в течение 2 месяцев и 25-ти дней с даты проведения торгов.

Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения.

Предыдущее извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звезда» от 10.08.2011.

Аукцион состоится 06.10.2011 в 12.00 по адресу: Минская обл., г. Борисов, ул. Чапаева, 6, к. 215. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 05.10.2011 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, д. 5, к. 324.

Тел.: (8017) 224 61 34; 500 47 12.

БЕЛАРУСІЯ ПАРЛАМЕНТАРЫ БЯРУЦЬ УДЗЕЛ У 32-Й ГЕНАСАМБЛЕІ МПА АДПУА

З 18 па 24 верасня ў сталіцы Камбоджы праходзіць 32-я Генеральная асамблея Міжпарламенцкай асамблеі Асацыяцыі дзяржаў паўднёва-ўсходняй Азіі, у рабоце якой у якасці гасця бярэ ўдзел Парламент Рэспублікі Беларусь. Прадстаўляе беларускі бок намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па міжнародных справах і сувязях СНД Віталь Бусько.

У ходзе асамблеі была разгледжана заяўка беларускага боку аб прадстаўленні Парламенту Рэспублікі Беларусь статусу назіральніка ў гэтай міжнароднай арганізацыі. Парламентарыі зямных краін аднагалосна падтрымалі Нацыянальны сход Беларусі ў гэтым пытанні.

АДПУА з 600-мільённым на-сальніцтвам, сукупным ВУП у 1,9 трыльёна долараў, стабільным эканамічным ростам прадстаўляе адну з самых уліковых рэгіянальных арганізацый свету.

Ул. інф.

ФИЛИАЛ «ЦЕНТР «БЕЛТЕХИНВЕНТАРИЗАЦИЯ» ИЗВЕЩАЕТ: 04 октября 2011 г. в 11.30 СОСТОИТСЯ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН ПО ПРОДАЖЕ НЕДВИЖИМОГО ИМУЩЕСТВА ЛИКВИДИРУЕМОГО ПРЕДПРИЯТИЯ. РАСПОЛОЖЕННОГО ПО АДРЕСУ: г. БОБРУЙСК, ул. БАХАРОВА, 266, принадлежащего на праве хозяйственного ведения – РУП «Меховая фабрика» (продавец) в составе ЛОТА № 1 (предмет торгов): Капитальное строение с инвентарным номером 710/С-62560 (столовая) общей площадью 2 018,0 кв.м и капитальное строение с инвентарным номером 710/С-63477 (бассейн, фонтан)

Будаўніцтва першага ў Беларусі заводу па вытворчасці экалагічна чыстых сродкаў асабістай гігіены пачата ў СЗЗ «Marinbu» за-межным прадпрыемствам «Белэмса». Гэта будзе першая ў Беларусі сучасная вытворчасць аднаразовых падгузнікаў для дзяцей і дарослых, што дазволіць задаволіць патрэбу ў гэтых вырабах арганізацый і насельніцтва, а таксама выйсці на міжнародны рынак.

Дадатнае салда знешняга гандлю ААТ «Мінскі аўтамабільны завод» за студзень-жнівень 2011 года склала амаль \$191 млн. (з улікам мытнага афармлення па экспарте тавараў).

У Беларусі зняты абмежаванні на куплю інавалюты пры імпарце абсталявання. Аднавяднае расшэнне ўтрымліваецца ў сумеснай пастанове Саўміна і Нацбанка ад 20 верасня.

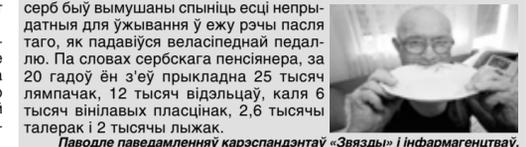
Беларускі праект упершыню будзе прадстаўлены ў афіцыйнай праграме Маскоўскага біенале сучаснага мастацтва. Гэта адна з найбуйнейшых у свеце мастацкіх падзей адбудзецца ў расійскай сталіцы з 23 верасня па 30 кастрычніка. Мінскі Музей сучаснага выяўленчага мастацтва прадставіць у Маскве выставу «Унутраны ландшафт». Яна ўключае ў сабе працы беларускіх мастакоў Алены Атрашкевіч, Дзяніса Барсукова, Паўла Вініцкага, Сяргея Ждановіча, Сяргея Завяжанца, Дар'я Івановіча і Ігара Саўчанка, а таксама шведа Кристофера Пауса. Гэты беларускі праект быў асабіста адобраны куратарам Маскоўскага біенале знакамітым аўстрыйскім мастаком Петэрам Вайбелем, зыходзячы з актуальнасці і адпаведнасці тэматыкі цяперашняга форуму.

Увечары 20 верасня на аўтадарозе каля вёскі Панізоўе Аршанскага раёна кіроўца мікрааўтобуса «Мерседэс-Бенц» наехаў на веласпедыста, які рухаўся ў спадарожным кірунку. Пасля веласпедыст трапіў пад колы «Аўды А6», што ехаў заду. Ад атрыманых траўмаў у выніку падвойнага наезду невыдому мужчына (прыблізна 45-55 гадоў) загінуў на месцы. Кіроўца мікрааўтобуса не спыніўся, супрацоўнікі міліцыі знайшлі яго пазадні падчас аперацыі «Перахоп». Літаральна праз паўгадзіны па гэтай жа дарозе на аўтамабілі «Фальксваген Гольф» ехаў 76-гадовы пенсіянер, на не заўважыўшы месца здарэння, машыну хуткай дапамогі і медыкаў, якія сталі побач з ёй, урэзаўся ў машыну хуткай дапамогі. У выніку дwoе фельчараў атрымалі цялесныя пашкоджанні і былі дастаўлены ў бальніцу.

Поўны абзац

Італьянцы аказаліся найбольш умелымі спецыялістамі па пацалунку. Аб гэтым кажуць вынікі даследавання асацыяцыі «Жанчына і якасць жыцця». У сацыялагічным апытанні на тэму пацалункаў прынялі ўдзел тры тысячы туркстак з розных краін свету. Італьянцам рэспандэнты аддалі 28 адсоткаў галасоў.

Сербскі пенсіянер Бранка Црнагорац, які на працягу 20 гадоў сілкаваўся невыдомымі металічнымі, пластыкавымі і шкляненымі прадметамі, вырашыў адмовіцца ад сваёй звыклай дыеты. 80-гадовы серб быў вымушаны спыніць ёсці непрыдатны для ўжывання ў ежу рэчы пасля таго, як падавіўся веласпедыст падло. Па словах сербскага пенсіянера, за 20 гадоў ён з'яўляўся 25 тысячам лямпакам, 12 з'яўляўся відэацай, каля 6 тысяч вінілавых пласцінак, 2,6 тысячы талерак і 2 тысячы лыжак.

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Звядзі» і інфармагенцыяў.

Залесский сельский исполнительный комитет Воложинского района Минской области (Продавец) ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН по продаже 4 (четырёх) земельных участков для строительства и обслуживания индивидуальных жилых домов:

Лот № 1 — земельный участок в деревне Сосновцы, площадь 0,1627 га, кадастровый номер 622083909101000027, начальная цена 1220 долларов США по курсу Нацбанка на день проведения аукциона.

Лот № 2 — земельный участок в деревне Пугачи общая, площадь 0,1609 га, кадастровый номер 622083908101000152, начальная цена 1300 долларов США по курсу Нацбанка на день проведения аукциона.

Лот № 3 — земельный участок в дер. Залесье, площадь 0,1800 га, кадастровый номер 622083903101000033, начальная цена 1495 долларов США по курсу Нацбанка на день проведения аукциона.

Лот № 4 — земельный участок в дер. Залесье, площадь 0,1800 га, кадастровый номер 622083903101000034, начальная цена 1495 долларов США по курсу Нацбанка на день проведения аукциона.

Участки размещены на расстоянии 40 километров от города Минска, 20 километров от города Заславя и 35 километров от города Молодечно, в непосредственной близости от участков имеются сети электрооборудования, водоснабжения, вблизи лес, озера.

Продажа земельных участков производится гражданам Республики Беларусь, постоянно проживающим на территории республики или приравненным к постоянно проживающим в соответствии с законодательными актами Республики Беларусь.

БАЗАВЫ ЎЗРОВЕНЬ «Вярталі праекты рашэнняў, дапрацоўвалі, выносілі на галасаванне зноў»

Мясцовыя Саветы дэпутатаў 26-га склікання працуюць ужо два гады. Тэрмін дастатковы, каб падводзіць першыя вынікі, гаварыць аб праблемах, напрацоўках нават тым, хто стаў дэпутатам першы раз. А таксама рабіць выснову: дзейсны аtryмаўся орган, працоўны або намінальны. У склад Пружанскага раённага Савета абрана 36 дэпутатаў. Прыкладна палова з іх — так званы дырэктарскі корпус, кіраўнікі прадпрыемстваў і арганізацый, астатнія — настаўнікі, урачы, інжынеры, работнікі сувязі і культуры; ёсць рабочыя сельгаспрадпрыемстваў, медсестра, вайсковец. Пра штодзённы дэпутацкі клопат карэспандэнт «МС» пагаварыла з дэпутатамі.

Сяргей ХАЛАЛОВІЧ, загадчык Ліноўскай урачэбнай амбулаторыі, дэпутат па Ліноўскай выбарчай акрузе, чалавек у сваёй вёсцы не новы. Сяргей Віктаравіч працуе ў вёсцы Лінова 17 гадоў, прыхаў сюды адразу пасля заканчэння ВНУ. Спачатку быў радавым урачом, потым стаў галоўным урачом сельскай балыніцы. А пяць гадоў таму балыніцу закрылі, на яе месцы засталася урачэбная амбулаторыя. Вядома, закрыццё такой установы праходзіла ў вёсцы балюча. Людзі пісалі скаргі, хадзілі на прыёмы, баяліся, што медыцынскага дапамога стане для іх праблемнай. Напачатку і доктар Халаловіч крэху супраціўляўся такой рэарганізацыі.

— А цяпер усё часцей прыходжу да высновы, што закрыццё дробных сельскіх балыніц дыктуюцца не толькі сацыяльна-дэмаграфічным становішчам вёскі, але і тэхнічным прагрэсам у медыцынскай галіне, і дзяржаўным падыходам да праблемы, — разважае ён. — Патлумачу сваю думку больш канкрэтна. У нашай былой балыніцы на 25 ложкаў за год праходзілі курс лячэння 700-800 чалавек. 80 працэнтаў з іх былі людзі пажылога і старэчага ўзросту, якія не мелі патрэбы ў стацыянары, хутэй, ім падыходзіла б сацыяльная ўстанова. Бо калі чалавек пры высокім артрыяльным ціску не прымае штодзённы прызначаныя лекі, тыдзень-два ў балыніцы пад кропельніцамі праблему не вырашаюць. Праз месяц усё вяртаецца.

А многія нашы пацыенты, часцей за ўсё, бабулкі, імкнуліся трапіць у балыніцу змой, каб, па-першае, было веселье, па-другое, імкнуліся эканоміць пенсію і тым самым дапамагчы дзецям-унукам. Некаторыя з іх прама гаварылі пра гэта. Вядома, састарэлыя вясцоўцы заслугоўваюць увагі ад дзяржавы, бо ўсё жыццё большасць з іх працавала на зямлі, а ў маладосці іх работа ў калгасах амаль не аплачвалася. Але такі падыход да вырашэння праблемы не выглядае дзяржаўным. Гэта адцягвае сродкі, якія маглі б быць выкарыстаны на высокатэхналагічную медыцынскую дапамогу ў стацыянарах больш высокага ўзросту. Для дапамогі састарэлым людзям трэба развіваць сетку сацыяльных устаноў.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

ЗЯМЛЯ І ЛЮДЗІ

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Сёння агульны спіс ахвотных палепшыць гэтыя самыя ўмовы складае ў вобласці 36 тысяч чалавек. У той жа час адпаведнымі службамі на тэрыторыі вобласці падабрана каля 42 тысяч участкаў пад індывідуальнае жыллёвае будаўніцтва. Інакш кажучы, прапанова нават перавышае попыт. Чаму ж тады так марудна рухаецца чарга тых, хто пажадаў будавацца індывідуальна?

— Таму што асноўная доля попыту «прыпадае» на участкі, размешчаныя на тэрыторыі прысталічнага Мінскага раёна, — тлумачыць начальнік землеўпарадкавальнай службы Мінскага аблвыканкама Генадзь ПЛІСКОЎСкі. — З 36 тысяч грамадзян, якія маюць патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў, 24 тысячы стаяць на чарзе менавіта ў Мінскім раёне, дзе, як вядома, са сваёбоднымі землямі існуе вялікае напружанне. Акрамя гэтага, ёсць праблемы і з ужо атрыманымі участкамі: іх жа трэба асвойваць, трэба там будавацца. Наша служба правяла праверку 16 тысяч зямельных участкаў, якія былі выдзелены грамадзянам за перыяд дзеяння Указа Прэзідэнта № 64 ад 6 лютага 2009 года («Аб унясенні дапаўненняў і змяненняў у некаторыя ўказы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь па пытаннях будаўніцтва, адабраўня і прадастаўлення зямельных участкаў») — Н.К.). З іх дзесьці 5,5 тысячы пустыя, зарастаюць бур'янам. Тэрмін, устаноўлены законам для пачатку будаўніцтва, скончыўся, але грамадзяне, на жаль, не спяшаюцца нават узвесці фундамент. Таму і аблвыканкам, і райвыканкамамі, і мясцовай уладай прымаюцца канкрэтныя меры, выдаюцца прадпісанні. Гэта апошнім часам крэху ўскалыхнула грамадзян. Каля 4 тысяч з іх, нарэшце, прыступілі да асваення зямлі. А тысячы надзелаў давалася адабраць. У дачыненні да астатніх 600 участкаў яшчэ не скончыўся тэрмін выканання прадпісання. Законом на гэта адводзіцца месяц. Калі будаўніцтва жыллага дома усё ж не будзе распачата, надзелы дзевяццацца таксама адабраць

і перамеркаваць паміж іншымі грамадзянамі, якія маюць патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў. Частка надзелаў будзе выстаўлена на аўкцыён.

— І усё ж гэтай колькасці участкаў недастаткова, каб задаволіць патрэбы ўсіх грамадзян, якія стаяць у чарзе на атрыманне зямлі пад будаўніцтва жылля.

— Зноў удакладню: недастаткова для тых, хто хацеў бы атрымаць надзелы менавіта побач з Мінскай калыцавой... Мы разумеем грамадзян і іх жаданні. Але і ім дзевяццацца нас зразумець. Такой колькасці участкаў пад Мінскам мы не маем... Дзе іх узяць? Будзем ушчыльняць тыя мікрараёны забудовы, якія ўжо існуюць, «падоўжым» населеныя пункты ўздоўж асноўных вуліц. Гэта робіцца для таго, каб мінімізаваць затраты на будаўніцтва пад'язных дарог і ліній электраперадачы — бо зямельныя участкі, якія прадастаўляюцца сёння пад будаўніцтва жылля, абавязкова павінны быць забяспечаны інфраструктурай, які мінімум грунтовай дарогай і святлом... Такім чынам, пэўна колькасць участкаў з'явіцца за кошт ушчыльнення, нешта — за кошт адабраўня. Але ў нас ёсць сельсаветы — такія, як Бараўлянскі, дзе ў чарзе на паліпшонне жыллёвых умоў стаіць 3,5 тысячы грамадзян. Такую колькасць ахвотных мы ў любым выпадку не зможам забяспечыць, бо для гэтага, па нашых падліках, спатрэбіцца каля 1000 га сельгасгаспадарчых зямель, а іх у Бараўлянскім сельсаўеце знайсці нерэальна. Таму будзем прапаноўваць людзям участкі пад будаўніцтва на тэрыторыі іншых сельсаветаў Мінскага раёна, дзе зямля менш запатрабаваная. Вельмі складаная сітуацыя з наяўнасцю участкаў і ў Каладзішчанскім сельсаўеце. Увогуле, гэта праблема датычыцца ўсіх 11 сельсаветаў, якія знаходзяцца непасрэдна за Мінскай калыцавой дарогай.

— Ёсць выпадкі, калі людзі, жывучы ў сталіцы, рэгіструюцца ў Мінскім раёне і атрымліваюць зямельныя участкі па чарзе і на льготных умовах...

— Парадак у чаргах зараз наводзіцца, гэтым займаюцца непасрэдна сельвыканкамамі, управленне ўнутраных спраў і кантралюючыя органы. Фіктыўнасць тых ці іншых дагавораў павінна быць даказана ў судовым парадку.

— Падчас адабраўня зямельных надзелаў таксама ўжываюцца пытанні... Напрыклад, адзін з жыхароў Мінскага раёна нядаўна паскардзіўся ў рэдакцыю, у яго сельвыканкам

НЕ ЗДОЛЕЎ ПАБУДАВАЦЦА САМ — ДАЙ ШАНЦ ІНШАМУ

Перад шэрагам структур і службаў Мінскага абласнога, раённых і сельскіх выканкамаў пастаўлена задача: у сціслы тэрмін ліквідаваць чаргу на атрыманне зямельных участкаў грамадзянамі, якія маюць патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў.

адбірае ўчастак, таму што там не распачата на працягу года будаўніцтва дома. Але, па словах заяўніка, да ўчастка немагчыма падвезці будматэрыялы з-за адсутнасці пад'язных дарог і іншай інфраструктуры.

— Сапраўды, такія пытанні ўзнікаюць. Заканадаўствам прадугледжана будаўніцтва камунікацыйных сетак і ўвод іх у эксплуатацыю за 3 месяцы да ўводу ў эксплуатацыю жыллага дома. Але ёсць тэрыторыі забудовы, дзе камунікацыі адсутнічаюць, што параджае пэўныя праблемы. Таму на ўзроўні губернатара вобласці было прынята рашэнне: зямельныя участкі пад будаўніцтва жыллага дома будуць прадастаўляцца грамадзянам толькі пры наяўнасці інфраструктуры. Гэтае патрабаванне ў далейшым павінна выноўвацца жорстка. Што ж да ўчасткаў, якія былі выдзелены раней, у бліжэйшы час сітуацыя з інфраструктурай там павінна «разруліцца». Сёння па ўсіх аб'ектах ужо распрацавана праектная дакументацыя. Засталося толькі знайсці фінансавыя сродкі на рэалізацыю праектаў. Думаю, да сярэдзіны наступнага года ўчасткі, якія прадастаўляліся людзям без інфраструктуры, будуць забяспечаны неабходнымі камунікацыямі.

Калі ж гаварыць пра канкрэтную скаргу чалавека ў рэдакцыю наконт таго, што «і інфраструктуру не прадаставілі, і ўчастак адабраў...». Будзем шчырымі: часта часта ўчасткі пустыя і па 1,5 года, і больш. Усе тэрміны, вызначаныя законам для пачатку будаўніцтва, мінулі, а гаспадар усё «ківае» ад адсутнасці інфраструктуры, на немагчымаць пад'ехаць і выкапаць катлаван пад дом. Між тым, яго суседзі, якія, заўважце, знаходзяцца ў аналагічных умовах, ужо даўно ўзялі не толькі фундамент, але і сцены... Сельвыканкам, безумоўна, можа пайсці чалавеку на сустрэчку, прыняць да ўвагі сур'ёзныя прычыны (дарэчы, агавораныя законам), з-за якіх будаўніцтва дома не было распачата ў пэўны тэрмін... Але ж для ўсяго ёсць мяжа, і бясконца чакаць ніхто не будзе. Але да грамадзян ставімся з разуменнем, але і грамадзяне павінны нас зразумець. Яны атрымлівалі ўчасткі не дзеля ўчасткаў, а дзеля паляпшэння жыллёвых умоў... Так, фінансавыя становішча людзей апошнім часам пагоршылася. Але зямля прадастаўлялася ім год таму і яшчэ раней.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

МЯСЦОВЫ ЧАС Ініцыятыва вітаецца

У Юркевіцкім сельсаўеце Жыткавіцкага раёна 8 населеных пунктаў, дзе працягвае крэху менш за тысячу чалавек. Толькі ў двух паселішчах — вёсцы Баравая і пасёлку Азёрны — колькасць працоўных жыхароў пераважае над пенсіянерамі. Ва ўсіх астатніх большасць — састарэлыя.

На тэрыторыі сельсавета ўжо гадоў 15 няма сельгасгаспадарчых прадпрыемстваў, якія традыцыйна дапамагалі сельвыканкамам спраўляцца са шматлікімі грамадскімі турботамі. На ўвесь сельсавет — вопытны рыбгас «Белае», дзе працуюць жыхары Баравой і Азёрнага, ды два лясніцтвы. На дапамогу гэтых арганізацый і першую чаргу і различае сельвыканкам пры вырашэнні пытанні жыццезабеспячэння насельніцтва, аднак і яны — не ўсемагутныя.

Як вядома, адзін бачыць складанасці ў кожнай магчымасці, іншы — у кожнай складанасці бачыць магчымасці. Так, у Юркевіцкім сельсаўеце недахоп буйных вытворчых прадпрыемстваў стаў штуршком да развіцця мясцовага самакіравання.

38 мільёнаў — на агароджы

— Мы аднымі з першых у раёне, яшчэ ў 1998 годзе, стварылі аднаасобныя органы тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання, — расказала старшыня Юркевіцкага сельскага Савета дэпутатаў Алена ШПАКЕВІЧ. — У кожнай вёсцы абралі старасту. Заўва-

«Далучыцца да агульнай справы куды прасцей, чым рабіць гэта паасобку, паколькі ўсе арганізацыйныя пытанні вырашае сельвыканкам.»

жы — не для «галачкі». Вылучылі на гэтую пасаду людзей ініцыятыўных, неаб'яўчаных да праблем свайго населенага пункта і сваёй землякой. Яны потым неаднойчы даказалі сваю карыснасць, прымаючы непасрэдна ўдзел у вырашэнні канкрэтных пытанняў тэрыторыі.

Напачатку, напрыклад, было складана пераканача людзей ставіць новыя агароджы, паколькі яшчэ з савецкіх часоў у многіх захаваліся ўтрымальніцкія настроі: маўляў, дзяржава усё павінна рабіць бясплатна, у тым ліку і ўстанавіць агароджы для кожнай хаты.

Як прадстаўніц мясцовай улады, Алена Івануна зацікаўлена ў тым, каб усё падворкі на яе тэрыторыі былі даведзены да ладу. Аднак ёсць пэўная колькасць жыхароў, якія ўпарта адмаўляюцца ўдзельнічаць рублём у агульнай справе.

— У Баравой і Азёрным напачатку такіх было шмат, — прызналася старшыня, — але трэба не баяцца размаўляць з людзьмі, пераканваць, тлумачыць. Кропля камень точыць. Галоўнае — праца. А потым, калі адзін, другі, трэці ўстанавілі агароджы, чввёртаму некалькі няёмка вылучацца са сваім гнілым плагам. Цяпер мы прыступаем да афарбоўкі устаноўленых агароджаў. Колер і ўзор выбіраюць самі жыхары.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

НА ПУСТЫМ МЕСЦЫ...

Яшчэ не так даўно пасёлак Міханавічы — цэнтр аднайменнага прысталічнага сельсавета — не мог пахваліцца хоць якой-небудзь акультурнай зонай адпачынку. Праблема (характэрная, дарэчы, для многіх адміністрацыйных тэрыторый) да пэўнага часу не выходзіла на першы план.

— А сур'ёзна задумацца над стварэннем такой зоны усё ж прыйшлося, — расказвае старшыня мясцовага таварыства інвалідаў Марыя Сямёнаўна Міхайлава. — Цераз пасёлак праходзіць чыгуначныя пуці, а гэта стварала патэнцыяльную небяспеку для малых, якім не было куды падзецца.

Літаральна «захварэўшы» на ідэю стварэння спецыяльнага месца для адпачынку, Міхайлава выступіла з канкрэтнай прапановай: «Давайце шукаць пляцоўку і будаваць парк, дзе можна было б адпачываць і дзецям, і дарослым!».

І такія пляцоўка — пуста плошчай прыкладна ў 30 «сотак» — знайшлася. Рашэннем сесі сельскага Савета яе замацавалі за таварыствам інвалідаў, вызначылі ў дапамогу ім шэраг арганізацый-шэфаў... Марыя Сямёнаўна ўзгадвае, як прывезла са Станькава, з гадавалніка, 160 дрэўцаў, як саджалі іх, выходжвалі, як хвалілася, што не прыжываюцца... Як збіралі «ўсім светам» грошы на металічную агароджу — 125 метраў: дапамагалі Міністэрства прыродных рэсурсаў, мясцовыя арганізацыі і прадпрыемствы, звычайныя людзі.

— Усе члены нашага таварыства — а гэта каля 200 чалавек — здалі па 10 тысяч

рублёў, і мы за агароджу разлічыліся, — кажа Марыя Міхайлава.

Калі б не энтузіязм і рашучасць гэтай жанчыны, дарэчы, у недалёкім мінулым дэпутата Міханавіцкага сельскага Савета, магчыма, зоны адпачынку ў пасёлку не было б і да сённяшняга дня... Задуманая спачатку як сквер для прагулак, яна з цягам часу «трансфармавалася» ў дзіцячы парк. Да рэалізацыі ідэі падключыўся і сельвыканкам. Дзякуючы яго старанням было сабрана 10 мільёнаў рублёў на абудкаванне дзіцячай гульнявой пляцоўкі.

— У нас была агульная мэта — сваімі сіламі зрабіць у пасёлку такое месца, куды б і дзеці, і бацькі маглі прыйсці ў вольны час, — кажа старшыня Міханавіцкага сельскага Савета дэпутатаў Святлана Давальцова. — Магчыма, тое, што атрымалася, яшчэ далёка ад дасканаласці, але ж калісьці і гэтага не было!

Сёння за парадкам у зоне адпачынку сочаць і сельвыканкам, і служба ЖКГ, і актывісты таварыства інвалідаў. Няўрымсліва Марыя Сямёнаўна дабілася пашырэння тэрыторыі «зоны» — за кошт далучэння да яе так званых «стыжных градак». Цяпер на месцы гэтых градак абудкавана спартыўная пляцоўка, а чарговым клопатам Марыі Міхайлавай стаў спортінвентар. Чарговым — не значыць апошнім, бо плануе ў Марыі Сямёнаўны, як казаў паэт, «громадзь».

— Хацелася б пераабсталяваць сцэну, зрабіць там нешта нахшталт амфітэатра, — падзялілася яна сваімі задумкамі. — Каб праводзіць тут вечары для тых, каму, скажам, «за пяцьдзясят». Прычым, на платнай аснове — каб зарабляць хоць невялікія грошы. Наш парк завецца дзіцячым, але гэта зусім не азначае, што іншыя катэгорыі грамадзян павінны застацца без увагі. Такая вось у нас перспектыва.

Міханавіцкая зона адпачынку з'я-

вілася і існуе практычна без дзяржаўных уліванняў дзякуючы ініцыятыве «знізу», падтрыманай мясцовай уладай.

— Уражвае і адначасова кранае, што ў такі няпросты час людзі з абмежаванымі фізічнымі магчымасцямі знаходзяць сілы і сродкі, каб даглядаць парк, — кажа старшыня сельскага Савета дэпутатаў Святлана Давальцова. — Ідэя яго стварэння пачала ўвасабляцца ў жыццё яшчэ пры мамі папярэдняму, а вось афіцыйнай датай нараджэння парка лічыцца 1 чэрвеня 2006 года. Каму ён належыць? Усім. Нікому не забараняецца ім карыстацца і яго добраўпарадкаваць — было б толькі жаданне.

Наталія КАРПЕНКА,
Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ
і з архіва Міханавіцкага сельвыканкама.

**Цены в белорусских рублях с НДС
включают все комплектующие!
А также лизинг - всего 5% удорожания!**

**ПРОВЕРЕННЫЙ, НАДЕЖНЫЙ
ТУРБО ДИЗЕЛЬ
БЕЛОРУССКОГО
ПРОИЗВОДСТВА**

Минского моторного завода

✓ Надежность   ✓ Безопасность   ✓ Выгода

✓ Комфорт   ✓ Гарантия

■ возможность установки фургона собственного производства «Белгаз»

■ возможность установки холодильного оборудования

ПТ ЗАО «Управляющая компания холдинга «БелГазсервис»
Официальный дистрибутор ОАО «ГАЗ» в РБ
Минск, ул. Бабушкина, 25
(017) 291 81 11
www.belgaz.by

АВТОМОБИЛИ • ЗАПЧАСТИ • СЕРВИС

Свидетельство о регистрации копия №17 от 09.11.2010; выдано Министерством экономики РБ
Сертификат №BY112.04.12.003.08831 от 03.01.2011; до 03.01.2016г; УНП 100123046

Ініцыятыва вітаецца

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Карыстаючыся выпадкам, Алена Іванаўна праз газету выказала падзяку старатам вёскі Бараваа і пасёлка Азёрны Ніне Сцяпананне Шчур і Тамары Аляксандраўне Швед, якія прымалі самы актыўны ўдзел у заахвочванні жыхароў мяняць агароджы, мясцовай актывістцы жыхаркі Азёрнага Галіне Іосіфаўне Маслаўскай, а таксама старату двух аб'яднаных вёсак, Гулевічы і Юркевічы, Валяціне Дзянісайне Бобрык, чыю плённую работу ўжо двойчы адзначаў грамадзя Гомельскі абласны Савет дэпутатаў.

За руку і — на могілкі

Праца па абгароджанні могілак на тэрыторыі сельсавета распачалася яшчэ 13 гадоў таму. Сёння ўсе яны належным чынам упарадкаваны.

— Пакуль дазвалялася ўводзіць мясцовыя падаткі на добраўпарадкаванне, мы практыкавалі самаабкладанне, — патлумачыла Алена Шпакевіч, — такім чынам збіралі грошы на абгароджанне могілак. Знаходзілі спонсараў. Напрыклад, у вёсцы Гулевічы на могілках устаноўлена металічная агароджа, якую нам перадаў былы Жыткавіцкі маторабудуначны завод. У вёсцы Лагошчы могілкі абгарадзілі самі мясцовыя жыхары. У нас там жыве дэпутат Сцяпан Сцяпанавіч Богущ, выключна энергічны чалавек, які дапамог актывізаваць нават самых лянёвых вясцоўцаў: асабіста аб'ехаў усіх, каго з печы выцягнуў, каго яшчэ адкуль, і прывёз на месца. На самую агароджу частку грошай сабралі вясцоўцы, нешта выдаткаваў

бюджэт і пэўную фінансавую падтрымку аказаў нямецкі дабрачынны фонд.

Лепшае — дзецям

Два гады таму на адной з канферэнцый Алена Шпакевіч даведлася пра існаванне спецыяльных фондаў ПРА ААН, якія падтрымліваюць цікавыя праекты, скіраваныя на палепшэнне жыццядзейнасці насельніцтва канкрэтнай тэрыторыі.

— Першыя мае думкі былі пра дзіцячы садок і дзіцячую пляцоўку, — узгадала старшыня Савета. — У нас з 1998 года на тэрыторыі ўсё сельсавета не было дзіцячага садка. Дзецям не было куды падзецца. Некаторыя бацькі вільшаны былі браць іх з сабой на працу, каб не здарылася бяды — у нас жа каля 1700 га адведзена пад сажалкі. Апроч таго, праз Азёрны і Баравую праходзіць аўтамабільная дарога да возера Белае. Летам па ёй за суткі праязджае больш за сотню аўтамабіляў.

Летась мы ўзялі ўдзел у конкурсе праектных ініцыятыў ПРА ААН з мэтай адкрыцця садка — і выйгралі. Атрымаўшы міжнародную тэхнічную падтрымку і дазвол райвыканкама, а таксама аб'яднаўшы намаганні ўсіх арганізацый і мясцовых жыхароў, мы зрабілі тое, што даўно хацелі. Адасобілі адно крыло нашай сельскай школы і абсталівалі два класы пад дзіцячы садок. Адзін чалавек адна арганізацыя не ў стане справіцца з такой задачай, а калі згуртавацца ўсе разам — атрымаецца чужоўныя справы.

Другая мясцовая ініцыятыва, якая атрымала рэалізацыю дзякуючы міжнароднай спонсарскай падтрымцы, — добра-

ўпарадкаваная зона адпачынку з гульнявой пляцоўкай для малых «Астравок дзяцінства» ў пасёлку Азёрны. У яе будаўніцтве таксама бралі ўдзел 13 арганізацый і мясцовае насельніцтва. Бюджэт сельскага выканкама расходуе па панёс.

Пляцоўка размешчана ў маляўнічым сасновым бары. Для яе афармлення запрашлі на роднага майстра — рэзчыка па дрэве, чые скульптуры зрабілі пляцоўку ўнікальнай, самабытнай, не падобнай на іншыя. Ёсць дзіўныя алтанкі, выселья арглі-пружнікі, горкі... Цяпер тут бавіць час не толькі мясцовае дзятва, але і госці з іншых куткоў Беларусі, якія спыняюцца па дарозе на возера Белае. Праўда, у адрозненне ад мясцовых жыхароў, якія бралі ўдзел у будаўніцтве, госці часта шкодзяць і спуючыя элементы «Астраўка дзяцінства».

Падсумаваўшы нашу размову, Алена Шпакевіч падкрэсліла:

— Калі мы хочам мець прыгожыя вёскі, пасёлкі, сельсаветы, кожны павінен сам ствараць прыгажосць вакол сябе, падтрымліваць чысціню і парадак. Не чакаць, пакуль прыйдуць улада ці суседзі і пачнуць падштурхоўваць.

Хацелася б, каб у населеных пунктах былі створаны спецыялізаваныя брыгады камунгаса (пры арганізацыях ці як асобныя структуры), чалавекі па 3-4, якія працавалі б канкрэтна па добраўпарадкаванні. А то, напрыклад, хочацца вясной разбіць клумбы, высадзіць шмат кветак... Але якую б актыўнасць ты ні праяўляў, каго б ні заахвочваў, шмат зрабіць усё роўна не атрымаецца. Ствараць прыгажосць — гэта вялікая праца. І ў ёй павінна быць сістэма.

Інга МІНДАЛЁВА

«Вярталі праекты рашэнняў, дапрацоўвалі, выносілі на галасаванне зноў»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Дарчы, цікавы прыклад ёсць у мяне і на гэты конт. Калісьці рэгулярна паціентам нашай бальніцы быў ветэран вайны з вёскі Хомна, чалавек вельмі цікавы і камунікабельны. Пасля закрыцця бальніцы я рэкамендаваў яму аформіцца на так званы сацыяльны ложкак — у раёне ёсць падобныя ўстановы. Як вядома, умовай знаходжання ў бальніцы сястрынскага догляду з'яўляецца адлічэнне 70-80 працэнтаў пенсіі, пра што я і паведаміў ветэрану. Дзядуля падумаў-падумаў і згадзіўся. У ветэрану вайны пенсіі, заўважым, прыстойныя. Ён прыехаў у прызначаны тэрмін, паступіў у аддзяленне. А праз тры дні прыехалі дзеці ветэрана і забралі яго. Вось такія нашы жыццёвыя рэаліі.

Цяпер, працуючы ў амбулаторыі, я магу сказаць, што медыцынская дапамога стала не менш даступнай для сялян. У штаце нашай амбулаторыі тры ўрачэбныя стаўкі, яшчэ працуюць доктар-стаматологі і сарэдні медыцынскі персанал. Установа аснашчана нядарожным фізіятэрапеўтычным абсталяваннем, ёсць неабходная тэхніка для дыягностыкі. Напрыклад, партатыўныя кардыяграфы даюць магчымасць зрабіць кардыяграму нават на выездзе, у самай аддаленай вёсцы. Мы маем два ложка для дзённага стацыянара, дзе чалавек можа атрымаць кропельніцы, уколы, патрэбныя працэдурны — словам, прайсці курс лячэння.

Так што цяпер як дэпутат я не стаў бы прярэчыць практыцы закрыцця маленёк бальніц. Наадварот, тлумачыў бы і калегам, і выбаршчыкам, што змагацца за іх захаванне — гэта ў нейкім сэнсе цягнуць коўдру на сябе, а такі падыход не з'яўляецца разумнай альбо дзяржаўнай пазіцыяй. Сацыяльныя праблемы вёскі не вырашыш, захаваўшы маленёк вясковых бальніц. Тым больш, што спектр праблем надзвычай шырокі. Галоўнейшай з іх падаецца сёння ўжараненне здаровага ладу жыцця, выхаванне праблемных сем'яў. Стра-та здароўя людзьмі працаздольнага ўзросту вельмі часта звязана са злужоўваннем алкаголю, курэннем. Змагацца з названымі заганамі павінны ўсе органы ўлады, якія ёсць. Па праблемных сем'ях мы працуем разам з сельскім Саветам. На памяці яшчэ выпадак, які маладая маці пакінула дзіця і некуды з'ехала. Не маўля, якому ледзь споўнілася паўтара года, амаль чацвёрта сутак было без дарослых. Мы з жонкай, урачом-педыятрам, спачатку ратавалі яго, потым хадзілі карміць некалькі разоў на дзень. Ну а пасля разам з сельсаветам вырашалі пытанне афармлення дзіцяці ў адпаведную ўстанову. На жаль, такія прыклады ёсць калі не ў кожнай вёсцы, дык у кожным сельсаветаце...

Ведаецце, я раней, які самы спраўданы абыякавец, лічыў, што мясцовыя ўладныя структуры, нахштатт вы-

канкама, вельмі раздутыя. Думаў, што можна пакінуць старшыню, пару намеснікаў, якога-небудзь фінансста — і няхай ажыццяўляюць агульнае кіраўніцтва. Цяпер жа убачыў, які аб'ём работы праводзяць спецыялісты райвыканкама нават пры падрыхтоўцы таго ці іншага пытання да нашай сесіі. А тэмы сесіі рыхтуюцца грунтоўна. І ніхто ў нас проста «для галачкі» рукі не падмае. Нават калі ў парадак дня ўнесена пытанне эканамічнага характару, у якім я не спецыяліст, лічу абавязкам параіцца з юрыстам, іншым спецыялістам. У мяне іншы раз выбаршчыкі пытаюцца: ну што ты робіш у тым Саветаце? Я звычайна адказваю, што разам з калегамі сачу, каб усе рашэнні, што прымаюцца на ўзроўні раёна, насілі законны характар.

У многім падтрымлівае калегу па Саветаце Ірына ЗАМКОВІЧ, дырэктар Аранчыцкага хлебапрыёмнага прадпрыемства, дэпутат па Аранчыцкай выбарчай акрузе.

— Я першы раз выбрана ў раённы Савет дэпутатаў, а на вытворчасці працоўна даўно, застала яшчэ саветацкі часы. Нават не чакала такой актыўнасці ад сваіх калег на сесіях. Думала, прагаласуюць, як раней было, за любое пытанне аднагалосна. Але ў нас зусім не так. Амаль ніводнае пытанне не прымаецца без шырокага абмеркавання, дыскусій, часам даволі вострых. Нярэдка бывае, што рашэнне не прымаецца наогул, а пытанне накіроўваецца на дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную магчымасць пазбывацца ад дапрацоўку. Так было, напрыклад, калі вырашалі лёс смеццязвалак. Кожны тады адстойваў інтарэсы свайго раёна. А як інакш? Пытанне не такое простае, як падаецца на першы погляд. Вырашылі спачатку скараціць колькасць звалак, каб лепш было іх даглядаць і трымаць у парадку. Але ж людзям трэба даваць рэальную

МІНСК БЕЗ АГАРОДНІНЫ НЕ ЗАСТАНЕЦЦА

Надзея працуе ў гаспадарцы ўборачны канвеер.

Разам з намеснікам генеральнага дырэктара агракамбіната па ідэалогіі Мікалаем Пракопчыкам мы прыехалі на поле, на якому ў гаспадарцы ўбіраюць моркву. Морква, буйная, важкая, няспынным патокам паступала на ўборачны механізм спецыяльнага камбайна, хутка запаўняла сабой яго аб'ёмныя 4-тонны бункер. Морква яўна ўдалася; яе ўраджай, безумоўна, пазайздросцілі б многія дачнікі, якія любяць высаіваць гэтую культуру.

— І колькі ж выпадае яе на гектар? — запыталі мы ў механізатара Рыгора Алісеевіча, які працаваў на камбайне і які, паводле яго слоў, спецыялізуецца на моркве ўжо шмат гадоў.

— Ды не менш за 700 цэнтнераў! — 700 цэнтнераў? Адкуль столькі, што — тут зямля асабліва?

— Я сам саджу, сам апрацоўваю, сам убіраю, — адказаў той (што ж, гэта даволі важкі аргумент). А потым дадаў: «Зямля тут звычайная. А вось аграном — сапраўды асаблівы. Спецыяліст!».

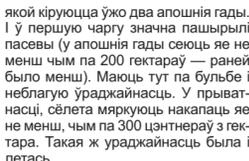
Крыху пазней мы размаўлялі ўжо з аграномам Сяргеем Ржэўцкім. Увогуле, зямля тут нават цяжкая, суглінкі. Але мы поўнацю ўнеслі неабходныя ўгнаенні, мікразэлементаў, папярэдне падабраўшы высокаўраджайныя гатункі; захаваўшы ўсе тэрміны сяўбы, апрацоўкі, падкормкі; належным чынам абаранілі расліны ад хвароб і шкоднікаў. Усё ўлічана, поўнацю вытрымана тэхніка вырошчвання; тэхналогія — галандская...

Паводле слоў Сяргея Ржэўцкага, морква ў «Ждановічах» кожны год такая ж. А як зазначыў Рыгор Алісеевіч, якасць такаса мяркуюць па выхадзе саўсёды на ўзроўні 90 гектараў капусты да яе ўборкі тут таксама павінны быць вельмі прыступлівы, прычым яе ўраджайнасць павінна склаці 700—800 цэнтнераў з гектара, і гэта таксама выдатнейшы вынік), 20 гектараў стальных буркоў, 10 — цыбулі.

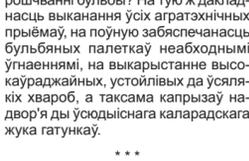
Поўным ходам ішла ў «Ждановічах» і ўборка бульбы, якой тут пасадзілі на плошчы 200 гектараў. Дарэчы, варта тут жа заўважыць: раней да бульбы ў сельскіх працоўніц краіны была нейкая страчана цікавасць. Між тым, гэтая культура аказалася апошнім часам вельмі запатрабаванай (ды і ці маглі быць іначай, і асабліва ў нашай краіне?) і даволі рэнтабельнай. Словам, да вырошчвання бульбы зноў з'яўляецца немалая цікавасць. Няіначай, у сувязі з той жа запатрабаванасцю бульбы, ды і проста актуальнасцю гэтага «бульбянога» пытання для краіны (да чаго ў свой час дайшлі — бульбу пачалі завозіць з Польшчы, з іншых краін, нават з далёкага Марока), у «Ждановічах» распрацавалі ўласную спецыяльную праграму «Бульба», палажэннямі

Аграном Сяргей РЖЭУЦКІ.

Механізатар РЫГОР АЛІСЕЕВІЧ падчас ўборкі морквы.

Механізатар ЮРЫЙ ГБОК.

якой кіруюцца ўжо два апошнія гады. І ў першую чаргу значна пашырылі пасевы (у апошнія гады сеюць яе не менш чым на 200 гектараў — раней было менш). Маюць тут па бульбе і неаблагодні ўраджайнасць. У прыватнасці, сёлета мяркуюць накапаць яе не менш, чым на 300 цэнтнераў з гектара. Такая ж ураджайнасць была і летась.

На што звяртаецца ўвага пры вырошчванні бульбы? На тую ж дакладнасць выканання ўсіх аграэхнічных прыёмаў, на поўную забяспечанасць бульбяных палеткаў неабходнымі ўгнаеннямі, на выкарыстанне высокаўраджайных, устойлівых да ўсялякіх хвароб, а таксама капрызаў надвор'я ды ўсюдыснага каларадскага жука гатункаў.

***

Надзея працаваў у «Ждановічах» асенні ўборачны канвеер, добра падрыхтаванымі сустралі прадукцыю з палёў на іх аб'ёмнай, добра ўмяшчальнай базе для захоўвання гэтай прадукцыі. Гэтая база разлічана на закладку 10,8 тысячы тон, прычым складскія памяшканні на 2,8 тысячы тон уяўляюць сабой сучасны высокатэхналагічны халадільны комплекс з поўнацю аўтаматызаваным працэсам закладкі прадукцыі на захоўванне, з камп'ютарызаваным назіраннем непасрэдна за самім працэсам захоўвання, з надзейным кантролем неабходнага тэмпературнага і вільготнага рэжымаў. Прадукцыя ў гэтым сучасным складскім комплексе захоўваецца без страты сваёй якасці практычна да пачатку новага сезона, да збору новага ўраджая...

Загадае ўсё гэты вялізны базай для захоўвання прадукцыі Віктар

У маладым ждановіцкім садзе; сёлетнім ураджам відавочна задаволены начальнік цэха сававодства Аляксандр БОЛДЗІСАУ.

Куток для адпачынку, абудаваны работнікамі саду.

Ужо хутка працоўнікі сельскай гаспадаркі павінны ў чарговы раз сабрацца на рэспубліканскія «Дажынкi» — з тым, каб падвесці канчатковыя вынікі чарговай гарачай пары па ўборцы збожжавых, ва ўрачыстай атмасферы адзначыць лепшых (нагадаем: рэспубліканскія «Дажынкi» павінны прайсці сёлета ў Маладзечне). Зусім няпростым атрымаўся для сельскіх працоўнікоў сёлетні год (дарэчы, і гэта ўжо які год запар). Тым не менш, у краіне, паводле звестак Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання, намалочана больш за 8 мільянаў тон збожжа. Гэта, як адзначалі ў Міністэрстве, для сёлетняга кліматычнага года надрэзны ўраджай.

У шэрагу гаспадарак краіны, якія дабіліся найлепшых вынікаў у вырошчванні збожжавых, — агракамбінат «Ждановічы». Прадпрыемства намалочіла 32 257 тон збожжавых, пры гэтым іх ураджайнасць складала 63 цэнтнеры з гектара (летась было 25 710 тон і 51,7 цэнтнера). Валавы

Ідзе ўборка бульбы.

збор збожжавых у «Ждановічах» — найбольшы сярод гаспадарак краіны.

Сапраўды выдатны атрымалі ў «Ждановічах» ураджай піваварнага ячменю, якога агракамбінат здаў больш за ўсёх у краіне. У прыватнасці, у дзяржаўныя засекі паступіла 4270,5 тоны ждановіцкага ячменю, разам з тым, 1000 тон пакінуты на адказнае захоўванне.

Тры прадстаўнікі са «Ждановічаў» будуць уздзельнічаць у рэспубліканскіх «Дажынках» як адны з найлепшых у раёне і ў вобласці па выніках летняга сезона. Гэта Станіслаў Любезны, Міхаіл Саладуха, Сяргей Шалуха — камбайнер моладзевы экіпажа.

Гарачая пара па ўборцы збожжавых у «Ждановічах» ужо даўно закончылася, тут практычна ўжо выйшлі на фінішную прамую па закладванні ўраджая наступнага года, а ўборачная пара працягваецца. І гэтак жа працягвае радаваць высокімі вынікамі, выдатнымі ўраджаямі...

***

Вядома, што гаспадарка няўхільна на развіваецца, яе характарызуе няспынный рух наперад. Што ляжыць у аснове гэтага руху, у аснове высокіх ураджаяў?

Пра гэта ўжо крыху сказана вышэй. Паддзяляем.

У «Ждановічах» тут жа рэагуюць на запатрабаванні рынку, на надзённы патрэбнікі краіны, яе людзей.

У «Ждановічах» падобралася дружная каманда спецыялістаў, якія выдатна ведаюць сваю справу, якія пры гэтым адносяцца да яе з усёй адказнасцю.

У «Ждановічах» уважліва выслухоўваюць і тут жа прымяняюць у сабе перадавы сусветны вопыт па вядзенні аграрнай справы.

***

Відарэчана, што гаспадарка няўхільна на развіваецца, яе характарызуе няспынный рух наперад. Што ляжыць у аснове гэтага руху, у аснове высокіх ураджаяў?

Пра гэта ўжо крыху сказана вышэй. Паддзяляем.

У «Ждановічах» тут жа рэагуюць на запатрабаванні рынку, на надзённы патрэбнікі краіны, яе людзей.

У «Ждановічах» падобралася дружная каманда спецыялістаў, якія выдатна ведаюць сваю справу, якія пры гэтым адносяцца да яе з усёй адказнасцю.

У «Ждановічах» уважліва выслухоўваюць і тут жа прымяняюць у сабе перадавы сусветны вопыт па вядзенні аграрнай справы.

***

Відарэчана, што гаспадарка няўхільна на развіваецца, яе характарызуе няспынный рух наперад. Што ляжыць у аснове гэтага руху, у аснове высокіх ураджаяў?

Пра гэта ўжо крыху сказана вышэй. Паддзяляем.

У «Ждановічах» тут жа рэагуюць на запатрабаванні рынку, на надзённы патрэбнікі краіны, яе людзей.

У «Ждановічах» падобралася дружная каманда спецыялістаў, якія выдатна ведаюць сваю справу, якія пры гэтым адносяцца да яе з усёй адказнасцю.

У «Ждановічах» уважліва выслухоўваюць і тут жа прымяняюць у сабе перадавы сусветны вопыт па вядзенні аграрнай справы.

збор збожжавых у «Ждановічах» — найбольшы сярод гаспадарак краіны.

Сапраўды выдатны атрымалі ў «Ждановічах» ураджай піваварнага ячменю, якога агракамбінат здаў больш за ўсёх у краіне. У прыватнасці, у дзяржаўныя засекі паступіла 4270,5 тоны ждановіцкага ячменю, разам з тым, 1000 тон пакінуты на адказнае захоўванне.

Тры прадстаўнікі са «Ждановічаў» будуць уздзельнічаць у рэспубліканскіх «Дажынках» як адны з найлепшых у раёне і ў вобласці па выніках летняга сезона. Гэта Станіслаў Любезны, Міхаіл Саладуха, Сяргей Шалуха — камбайнер моладзевы экіпажа.

Гарачая пара па ўборцы збожжавых у «Ждановічах» ужо даўно закончылася, тут практычна ўжо выйшлі на фінішную прамую па закладванні ўраджая наступнага года, а ўборачная пара працягваецца. І гэтак жа працягвае радаваць высокімі вынікамі, выдатнымі ўраджаямі...

Адзін з лепшых механізатараў Свяцаслаў ЛЮБЕЗНЫ.

на 34,2 цэнтнера з гектара. Ужо хутка павінны прыступіць у «Ждановічах» да ўборкі цукровых буркоў, якія сталі тут традыцыйнай культурай і таксама радуюць добрымі ўраджаямі, а разам з тым прыносяць гаспадарцы добры даход. Так, летась «Ждановічы» адправілі іх на цукровы камбінат 31 700 тон, прычым іх валавы рост у параўнанні з леташнім перыядам склаў 138 працэнтаў. Надрэзны вынік чакаецца і сёлета.

***

Відарэчана, што гаспадарка няўхільна на развіваецца, яе характарызуе няспынный рух наперад. Што ляжыць у аснове гэтага руху, у аснове высокіх ураджаяў?

Пра гэта ўжо крыху сказана вышэй. Паддзяляем.

У «Ждановічах» тут жа рэагуюць на запатрабаванні рынку, на надзённы патрэбнікі краіны, яе людзей.

У «Ждановічах» падобралася дружная каманда спецыялістаў, якія выдатна ведаюць сваю справу, якія пры гэтым адносяцца да яе з усёй адказнасцю.

У «Ждановічах» уважліва выслухоўваюць і тут жа прымяняюць у сабе перадавы сусветны вопыт па вядзенні аграрнай справы.

***

Відарэчана, што гаспадарка няўхільна на развіваецца, яе характарызуе няспынный рух наперад. Што ляжыць у аснове гэтага руху, у аснове высокіх ураджаяў?

Пра гэта ўжо крыху сказана вышэй. Паддзяляем.

У «Ждановічах» тут жа рэагуюць на запатрабаванні рынку, на надзённы патрэбнікі краіны, яе людзей.

У «Ждановічах» падобралася дружная каманда спецыялістаў, якія выдатна ведаюць сваю справу, якія пры гэтым адносяцца да яе з усёй адказнасцю.

У «Ждановічах» уважліва выслухоўваюць і тут жа прымяняюць у сабе перадавы сусветны вопыт па вядзенні аграрнай справы.

***

Відарэчана, што гаспадарка няўхільна на развіваецца, яе характарызуе няспынный рух наперад. Што ляжыць у аснове гэтага руху, у аснове высокіх ураджаяў?

Пра гэта ўжо крыху сказана вышэй. Паддзяляем.

У «Ждановічах» тут жа рэагуюць на запатрабаванні рынку, на надзённы патрэбнікі краіны, яе людзей.

У «Ждановічах» падобралася дружная каманда спецыялістаў, якія выдатна ведаюць сваю справу, якія пры гэтым адносяцца да яе з усёй адказнасцю.

У «Ждановічах» уважліва выслухоўваюць і тут жа прымяняюць у сабе перадавы сусветны вопыт па вядзенні аграрнай справы.

***

Відарэчана, што гаспадарка няўхільна на развіваецца, яе характарызуе няспынный рух наперад. Што ляжыць у аснове гэтага руху, у аснове высокіх ураджаяў?

Пра гэта ўжо крыху сказана вышэй. Паддзяляем.

У «Ждановічах» тут жа рэагуюць на запатрабаванні рынку, на надзённы патрэбнікі краіны, яе людзей.

У «Ждановічах» падобралася дружная каманда спецыялістаў, якія выдатна ведаюць сваю справу, якія пры гэтым адносяцца да яе з усёй адказнасцю.

Галоўны аграном агракамбіната Анатоль ШКЛЯРЭУСКІ.

Ужо зазначана пра тую актыўнасць, якая «Ждановічы» маюць на сваім рахунку. Тут, аднак, і цяпер рухаюцца далей. У гаспадарцы закладваецца буйны свінакомплекс на 24 тысячы галоў, на якім зноў жа будуць прымяняцца самыя перадавыя метады вырошчвання жывёлы па дашкай тэхналогіі (назначана атрымаць найбольш важкі ў краіне прывагі), пры гэтым у «Ждановічах» плануецца ўвесці і свой перапрацоўчы модуль («Хто мае сваю перапрацоўку, той мае і добры прыбытак»). Тут цяпер узводзіцца цэх кормавытворчасці, тут таксама закладаюцца на плошчы больш чым 5 гектараў цыплькі па вырошчванні руж, прычым на галандскай тэхналогіі; у перспектыве — узвядзенне пладасховішча, а яшчэ — цэха па замарожванні агародніны («Дакуль нам ваіць польскую замарожаную агародніну?»).

«Дырэктар у нас думкае далёка наперад, — так казаў Мікалай Пракопчык. — Ды і як не думаць, калі маеш амаль паўтары тысячныя калектыў? І кожнаму трэба выплаціць яго заробатную плату. І своечасова».

***

Не варта сцвярджаць, што праца ў нас складае значную частку нашага жыцця. Гэта адназначна. Разам з тым, і працуем жа мы не дзеля таго, каб проста напрацавацца. Людзі павінны мець адпаведны дабыток ад сваёй працы, так бы мовіць — матэрыяльнае задавальненне. Гэтую аксіому заўсёды мелі і маюць на ўвазе ў агракамбінатах «Ждановічы». І асабліва цяпер, калі нас яўна напаткалі не зусім прыемныя перыпетыі рынку.

«Вельмі важна падтрымаць людзей у гэты няпросты час», — казаў намеснік генеральнага дырэктара Мікалай Пракопчык. Што канкрэтна рабілася і робіцца ў «Ждановічах» для такой падтрымкі?

Па сутнасці, галоўным пунктам у гэтым кірунку стаіць забяспечэнне людзей жыллём. І многія ў гэтым кірунку робіцца. Той, хто наведваў цыплькіны комплекс «Багатырова», узведзены ў гаспадарцы ў апошнія гады, не мог не звярнуць увагу на прыгожы новы пасёлак у паселішчы Гардзішча, які складаецца з дамоў катэджнага тыпу; каля 30 такіх будынкаў тут — гэта дамы працоўнікоў агракамбіната. А цяпер, як паведаміў Мікалай Пракопчык, хутка будуць ўведзены дамы 12-кватэрнага тыпу, з палепшанай планіроўкай, а пазней — яшчэ 8 шматкватэрных і 5 індыўідуальных дамоў. «Наша задача — не толькі прыцягнуць людзей у гаспадарку, але і ўтрымаць іх тут. І ўвогуле, галоўнае, што чалавек павінен мець у сваім жыцці — гэта жывяцца і мець уласнае жыллё...».

Працоўнікі гаспадаркі забяспечваюцца, па сабекошце, бульбай, агароднінай; ім выдзяляецца за адносна невялікую плату да адной тоны збожжа, за сімвалічную цану (для тых, хто вядзе і ўласную гаспадарку) — сена, салома; тэ, што ўжо мае поўны стаж, можа рэалізаваць на бясплатна (дакладней — за кошт гаспадаркі) пратэзаванне зубоў. Сёлета на ўласныя ўчасткі працоўнікоў «Ждановічы» адмысла першыя ўраджайныя збожжавыя камбайны... «Чалавек працы трэба паважаш, і асабліва сельскагаспадарчы, працоўніка, які корміць усіх астатніх», — заключнае Мікалай Пракопчык.

***

Забяспечэнне насельніцтва краіны даступнымі прадуктамі харчавання, увогуле забяспечэнне харчовай беспяспекі краіны з'яўляецца важнейшай дзяржаўнай задачай. Зразумела, на выкананне гэтай задачы працуе і калектыў нашага агракамбіната. Як мы працуем, вядома, у першую чаргу меркаваць спажыванню нашай прадукцыі. Аднак пры гэтым хаць падкрэсліць: калектыў агракамбіната заўсёды імкнецца і імкнецца быць адным з лідараў у гэтай нялёгкай аграрнай справе. Тое, чаго мы дасягнулі, збіраем дасягнуць, было зроблена і будзе зроблена рукамі нашых працоўных людзей, — зазначае генеральны дырэктар агракамбіната, член Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу краіны Рыгор Чуйко, які ўжо нямаюць гадоў стаіць на чале гэтай гаспадаркі.

Іван БАРАНОУСКІ.

Марыя ЖЫЛІНСКАЯ (фота).

УНП 600049705

Агракамбінат «Ждановічы» заўсёды адкрыты для супрацоўніцтва. Прадпрыемства мае дзелавыя сувязі з замежнымі партнёрамі з Расіі, Галандыі, Даніі, Кітая, Літвы, Ірана. Ён супрацоўнічае са шматлікімі гандлёвымі арганізацыямі, якіх у адпаведным спісе каля 600; каля 20 працэнтаў сваёй прадукцыі агракамбінат адпраўляе на экспарт.

«І навошта нам гэты долар?»

На мінулым тыдні пасля даволі працяглай «паўзы» банкіўскія абменныя пункты нарэцка зноў сталі не толькі прымаць плацёжы за паслугі мабільнай сувязі, але і рэальна займацца сваёй галоўнай справай — купляй і продажам валюты. Тое, што было практычна немагчыма па курсе Нацыянальнага банка, ажыццяўлялася адразу ж пасля ўводу дадатковай сесіі на валютна-фондавай біржы. Зразумела, па зусім іншым курсе.

Многія жыхары нашай краіны, пэўна, дагэтуль і не ведалі пра існаванне БВФБ, але цяпер, калі ў СМІ штодзённа паведамляецца аб выніках таргоў валютай, тут жа адбываюцца «лікбез». Гэтая тэма абмяркоўваецца не толькі каля абменнікаў, але і ў крамах, у грамадскім транспарце і, безумоўна, «на кухнях». Хоць і не варта перабольшваць, што яна хваліце літаральна кожнага. Напрыклад, у каментарыях на адным з тэлеканалаў адразу ж пасля першай дадатковай сесіі на валютна-фондавай біржы адзін наш зямляк выказаўся ў тым сэнсе, што навошта, маўляў, нам гэты долар, пражывём і без яго, тым больш, што сёлета нягледзячы на ўраджэйны бульба.

Можна і сапраўды, зыходзячы не з абавязковага імпарта, плацяжкоў краіны за прыродны газ, нафту і электраэнергію, а на ўзроўні звычайных жыццёвых клопатаў, не варта «прывязвацца» да замежнай валюты, параўноўваць з ёй свае заробкі, пенсіі і ўвогуле фінансавыя магчымасці? Якая розніца, колькі наш рубель «важыць» у эквіваленце з доларам ці еўра? І ці трэба перажываць наконт далейшыя судносныя беларускія грошы і замежнай валюты?

Мяркую, што розніца, безумоўна, ёсць і перажыванні зусім не беспадстаўныя, што і пацярджалі дзяржаўныя крокі ў кірунку ўсталявання адзнака раўнаважнага абменнага курсу беларускага рубля. І прычыноў важнасць гэтай праблемы абсалютна відавочная не толькі на ўзроўні высокіх эканамічных матэрыялаў, а ў рэальным жыцці, у судносных паміж нашымі фінансавымі магчымасцямі і цэнамі на тавары і паслугі. Толькі адзін прыклад. Даўсім, пры ўсёй паважце да дражніцы з нашага «другага хлеба» вы прызываліся таксама і да кавы. А паколькі гэты прадукт, у адрозненне ад бульбы, на дадзены частку не атрымаеш, то мусіш купляць. Дык вось, ціна з пачатку гэтага года павялічылася не на некалькі дзясяткаў працэнтаў, а ў разы, чаго не скажаш пра зарплату ці пенсію.

Вядома, каву можна не лічыць таварам першай неабходнасці, але ж даражэе не толькі яна, і не толькі імпарта, а і жыллёвым пытанні. Будуйнікі пры заключэнні дагавору па прычыне фінансавай нестабільнасці закладваюць у цану свае рызыкі, з арыентацыяй на судносны нацыянальнай валюты з замежнай. А ці кліенты? Той, хто не здолеў у першы дзень дадатковай сесіі БВФБ выгадаць прадаць валюту (плата з забудоўшчыку бярыцца ў беларускіх рублях), назаўтра, калі наш рубель пачаў пакрыку адбываўца свае пазіцыі ў «нішаземцаў», ужо праграў. Як планавець свае жыццёвыя задачы ва ўмовах такога «экстрэму»?

Вось прыкладнае беларусе ў адзін з гандлёвых цэнтраў Віленска. Быццам і курс літоўскіх грошай стабільны, і цэны ў літах за апошні месяц не надта змяніліся, але... Калі, здаецца, яшчэ зусім нядаўна долар «важыў» крыху больш за тры тысячы беларускіх рублёў, то многія тавары купляць было выгада. Цяпер жа, калі цэннікі ў літах «перавоздзілі» на восем тысяч рублёў за долар, сітуацыя. Сёння ўжо літовец, абмянуўшы па курсе другой дадатковай сесіі БВФБ сваю валюту на беларускія рублі, можа па «казырных» для сабе цэнах таварыцца ў нас.

Дарчы, не страчвае актуальнасці ў памежжы і тэма «чаўночата» вывазу беларускага аўтамабільнага паліва. Няхай і не штодзённа, як раней, але ўсё роўна выліцца, зыходзячы з тых жа цэнных і валютных судносінаў, без усялякіх поглядных экспертаў гэты судзеям. Чацвёрты — п'яць павяздаў у месяц — і машыны шы за заробак урача паліклініцы, да якога гэты «чаўнок» зьяўляецца, не заплаціць сацыяльных падаткаў. Такім чынам, узнікне праблема не толькі фінансавых выгодаў, але і сацыяльнай справядлівасці.

...А першыя вынікі дадатковай сесіі валютна-фондавай біржы абнадзейваюць: курсы асноўных валют працягваюць пакрыку зніжання. Можна, трэба было заздэвінаць гэты механізм усталявання адзнакі вартасці беларускіх грошай раней, калі яшчэ не было такой разбежкі з курсам Нацбанка?

Барыс ПРАКОПЧЫК.

Пытанне рубам

ДЗЕ ЎЗЯЦЬ ГРОШЫ, КАЛІ ЛЬГОТНЫ КРЭДЫТ НА ЖЫЛЛЁ ЗГАРАЕ?

ЗАБУДОЎШЧЫКІ паставілі тысячы беларускіх сем'яў, якія раней атрымалі льготныя крэдыты, перад фактам: цэны павялічыліся, шукайце грошы, дзе хочаце. А знайсці трэба дзiesiąты тысяч долараў ЗША. І ўлічваючы сённяшнія рэаліі. Хоць яшчэ тэга сям'і закона атрымлівалі льготныя пацірацэнтныя крэдыты, рыхтаваліся засяляцца ў новыя кватэры, планавалі будучыню...

Чаму крэдыты сёння страчваюць вартасць? Ці вынаваты ў гэтым толькі эканамічны крызіс? Як дапамагчы дольшчыкам? Пра гэта ў матэрыяле «Звязды».

АФЦЫЙНА

Родакцыя «Звязды» атрымала лісты ад забудоўшчыка «Арссы-Сэрвіс» і з «Беларусбанка». Да гэтага мы накіравалі ва ўзагоданая арганізацыі афіцыйныя запыты, дзе акрэслілі праблемы, з якімі сутыкнуліся дольшчыкі, што заключалі валютныя дамовы.

У лісце, падпісаным генеральным дырэктарам «Арссы-Сэрвіс» Барысам Філаўскім, падаляючы заклалачанасць эканамічнай сітуацыі ў краіне, якая склалася. Паведамляецца і пра тое, што забудоўшчык звяртаўся ў «Беларусбанк» з просьбай дакрэдываць дольшчыкаў: «Забудоўшчык сёння знаходзіцца ў не менш складаным становішчы, чым яго дольшчыкі, не атрымоўваючы ад дольшчыкаў, якія заключылі крэдытныя дамовы з ААТ «АСБ Беларусбанк», неабходнага фінансавання для будаўніцтва, не маючы магчымасці закупіць неабходныя будматэрыялы. «Арсса-Сэрвіс» неаднаразова звярталася ў ААТ «АСБ Беларусбанк» і Нацбанк з просьбай аб дакрэдываванні дольшчыкаў, якія заключылі пагадненні дэлегава будаўніцтва з умайвай аплаты кошту ў беларускіх рублях з прывязкай да долара ЗША па курсе НБ РБ, але ўсе звароты засталіся без задовальнення».

У лісце з «Беларусбанка», падпісаным намеснікам Старшынні праўлення Ільві Шаланкі, непакінае спасылка на дзяржаўныя законы: «Пераразлік памеру льготнага крэдыту на працягу будаўніцтва жылга дома не здзяйсняецца».

Дольшчыкам, чыя льготныя крэдыты часткова згарэлі, прапануючы атрымаць дадатковыя крэдыты (калі будучы зольныя іх аплачваць) пад працэнты, якія адбываюцца стаўцы рэфінансавання (зараз гэта для большасці вялізная лічба — 30%).

Улетку, калі валютны крызіс набліжаўся да піку, было аб'яўлена аб прыпыненні льготнага крэдытавання. Але з высокіх трыбунаў гучала, што тым дольшчыкам, якія да крызісу пачалі будаўніцтва жылля, усё ж дадуць магчымасць яго закончыць.

Аднак пазбегнуць сур'ёзных праблем не удалося. У інтэрв'е створаны шэраг формулаў, дзе тысячы чалавек, што ўвязаліся ў будаўніцтва перад крызісам, абмяркоўваюць, дзе ўзяць дадатковыя грошы. Бо льготны крэдыт, які мусіў пакрыць усё выдаткі па будаўніцтве кватэры, страціў вартасць.

Вось тыповая гісторыя. Маладая сям'я, з дзіцем, вырашала будаваць жыллё ў сталіцы. У людзей — усё законныя падаставы атрымаць льготны пацірацэнтны крэдыт. Але будаўніцтва новага дома замарудзілася. Тым часам курс долара расце, а зарплаты стаўць на месцы. І калі да дзевальці льготны крэдыт прыдува маладой сям'і ўсе 70 метраў двухпакаёвай кватэры. То сёння — гэта толькі 38 метраў. Трэба дзiesiąты знайсці яшчэ 175 мільянаў беларускіх рублёў. Дзе сярэднестатыстычнаму беларускуму ўрачу ці настаўніку сёння знайсці такія грошы?

Пры гэтым, калі курс валют на Нацбанку будзе расці, то кошт квадратнага метра ў рублях таксама будзе павялічвацца.

Натуральна, што эканамічны крызіс 2011-га года стаў для большасці беларускіх нечаканасцю, прыйшоў, як Піліп з канялель.

Але гісторыі многіх дольшчыкаў паказваюць, што несправядліва ўскладаць віну толькі на эканамічны крызіс.

«Людзі ў аднаў жартуюць: «Будзем органы прадаваць»

Журналіст «Звязды» атрымаў ліст ад сем'і, якія будуюцца ў сталічным жылым раёне Брылевічы (у паперы зафіксавана 101 прозвішча). Гэтыя людзі атрымлівалі льготныя крэдыты, якія з-за дэвальвацыі часткова страцілі вартасць. Людзі звярталіся і да забудоўшчыка, і ў банк, каб супольна вырашыць праблему, для многіх крытычную. Але так і не знайшлі выйсця. Паціжо незадовольненны дольшчыкаў з мікрараёна «Брылевічы» нам выказала Ірына Шынкава, якую дэлегавалі на гутарку з журналістам «Звязды».

— Дамовы з забудоўшчыкам «Арссы-Сэрвіс» мы заключалі да крызісу. Напрыклад, я — у лістападзе 2009 года. Спачатку быў выбар — заключаць дамовы ў беларускіх рублях (з індэксам будаўнічых-мантажных работ, калі кошт метра павялічваецца адпаведна з гэтымі работамі, коштам на будматэрыялы) альбо ў валюце. Потым прапанавалі заключаць толькі валютныя дамовы.

Долар на той момант каштаваў 2970 беларускіх рублёў. У дамаве быў прапісаны курс на дату заключэння, і адпаведна — фіксаваная сума ў беларускіх рублях, якую нам былі гатовы выдаткаваць у якасці крэдыту. Крэдытны лінію маглі адкрываць толькі ў некалькіх аддзяленнях банка.

І калі б будаўніцтва шло згодна з планам, мы паспелі б вырашыць усё пытанні з кватэрамі ў нашым доме да дэвальвацыі.

А калі курс долара на Нацбанку змяніўся, людзі сталі на вушак.

Беларусбанк гатовы прадастаўляць фізічным асобам адтэрміноўку па пагашэнні валютных крэдытаў

ААТ «ААБ Беларусбанк» прадастаўляе крэдытаатрымальнікам адтэрміноўку пагашэння асноўнага доўгу па валютных крэдытах, паевдамі БЕЛТА ў прэс-службе банка.

У адпаведнасці з рэкамендацыямі Нацыянальнага банка, Беларусбанк прыняў рашэнне індывідуальна разглядаць звароты крэдытаатрымальнікаў па пытаннях пагашэння валютных крэдытаў і змяняць умовы крэдытавання. «Гэта зроблена для зніжэння крэдытнай рызыкі па валютных крэдытах у перыяд выхаду на адны раўнаважны курс беларускага рубля», — растлумачылі ў прэс-службе.

Каб знізіць фінансавую нагрукку на фізічных асоб па пагашэнні існуючай крэдытнай запызчанасці ў замежнай валюце ў сувязі з павелічэннем курсу валютных валют, банк падрыхтаваў комплекс мер. Так, пры наяўнасці аб'ектных абставін (павелічэнне рублёвага эквіваленту памеру плацяжкоў па крэдытных дагаворах, зніжэнне ўзроўню даходаў, страта работ, працяглая хвароба), а таксама сацыяльна значым катэгорыям крэдытаатрымальнікаў (шматдзетным сем'ям, інвалідам, пенсі-

ярамам, ветэранам, былым вязнямі і іншым) крэдытным камітатам уступіць банка дадзена права прадастаўляць адтэрміноўку пагашэння асноўнага доўгу на тэрмін да шасці месяцаў.

Банк таксама можа ўстанаўліваць на тэрмін да шасці месяцаў індывідуальную графіку пагашэння асноўнага доўгу з улікам плацежазольнасці крэдытаатрымальніка з далейшым прадастаўленнем растэрміноўкі выплаты неадпалнальна сума асноўнага доўгу ў межах канчатковага тэрміну карыстання крэдытам. Магчыма таксама прадаўжэнне тэрмінаў вяртання крэдытаў, прадастаўленне ў замежнай валюце.

Мерапрыемствы па змяненні ўмоў крэдытавання ажыццяўляюцца пасля ацэнкі здольнасці крэдытаатрымальніка выконваць свае абавязальнасці перад банкам. Пры гэтым грамадзяне, якія атрымалі крэдыты ў замежнай валюце і адчуваюць цяжкасці па іх пагашэнні, павінны звярнуцца ў банк з пісьмовай заявай.

Раней праўленнем банка ўжо былі прыняты меры па зніжэнні фінансавай нагруккі на фізічных асоб па пагашэнні крэдытаў у замежнай валюце, у прыватнасці зніжана працэнтная стаўка

янерам, ветэранам, былым вязнямі і іншым) крэдытным камітатам уступіць банка дадзена права прадастаўляць адтэрміноўку пагашэння асноўнага доўгу на тэрмін да шасці месяцаў. Банк таксама можа ўстанаўліваць на тэрмін да шасці месяцаў індывідуальную графіку пагашэння асноўнага доўгу з улікам плацежазольнасці крэдытаатрымальніка з далейшым прадастаўленнем растэрміноўкі выплаты неадпалнальна сума асноўнага доўгу ў межах канчатковага тэрміну карыстання крэдытам. Магчыма таксама прадаўжэнне тэрмінаў вяртання крэдытаў, прадастаўленне ў замежнай валюце.

Мерапрыемствы па змяненні ўмоў крэдытавання ажыццяўляюцца пасля ацэнкі здольнасці крэдытаатрымальніка выконваць свае абавязальнасці перад банкам. Пры гэтым грамадзяне, якія атрымалі крэдыты ў замежнай валюце і адчуваюць цяжкасці па іх пагашэнні, павінны звярнуцца ў банк з пісьмовай заявай.

Раней праўленнем банка ўжо былі прыняты меры па зніжэнні фінансавай нагруккі на фізічных асоб па пагашэнні крэдытаў у замежнай валюце, у прыватнасці зніжана працэнтная стаўка

на тэрмін да шасці месяцаў індывідуальную графіку пагашэння асноўнага доўгу з улікам плацежазольнасці крэдытаатрымальніка з далейшым прадастаўленнем растэрміноўкі выплаты неадпалнальна сума асноўнага доўгу ў межах канчатковага тэрміну карыстання крэдытам. Магчыма таксама прадаўжэнне тэрмінаў вяртання крэдытаў, прадастаўленне ў замежнай валюце.

Мерапрыемствы па змяненні ўмоў крэдытавання ажыццяўляюцца пасля ацэнкі здольнасці крэдытаатрымальніка выконваць свае абавязальнасці перад банкам. Пры гэтым грамадзяне, якія атрымалі крэдыты ў замежнай валюце і адчуваюць цяжкасці па іх пагашэнні, павінны звярнуцца ў банк з пісьмовай заявай.

Раней праўленнем банка ўжо былі прыняты меры па зніжэнні фінансавай нагруккі на фізічных асоб па пагашэнні крэдытаў у замежнай валюце, у прыватнасці зніжана працэнтная стаўка

на тэрмін да шасці месяцаў індывідуальную графіку пагашэння асноўнага доўгу з улікам плацежазольнасці крэдытаатрымальніка з далейшым прадастаўленнем растэрміноўкі выплаты неадпалнальна сума асноўнага доўгу ў межах канчатковага тэрміну карыстання крэдытам. Магчыма таксама прадаўжэнне тэрмінаў вяртання крэдытаў, прадастаўленне ў замежнай валюце.

Мерапрыемствы па змяненні ўмоў крэдытавання ажыццяўляюцца пасля ацэнкі здольнасці крэдытаатрымальніка выконваць свае абавязальнасці перад банкам. Пры гэтым грамадзяне, якія атрымалі крэдыты ў замежнай валюце і адчуваюць цяжкасці па іх пагашэнні, павінны звярнуцца ў банк з пісьмовай заявай.

Раней праўленнем банка ўжо былі прыняты меры па зніжэнні фінансавай нагруккі на фізічных асоб па пагашэнні крэдытаў у замежнай валюце, у прыватнасці зніжана працэнтная стаўка

на тэрмін да шасці месяцаў індывідуальную графіку пагашэння асноўнага доўгу з улікам плацежазольнасці крэдытаатрымальніка з далейшым прадастаўленнем растэрміноўкі выплаты неадпалнальна сума асноўнага доўгу ў межах канчатковага тэрміну карыстання крэдытам. Магчыма таксама прадаўжэнне тэрмінаў вяртання крэдытаў, прадастаўленне ў замежнай валюце.

Мерапрыемствы па змяненні ўмоў крэдытавання ажыццяўляюцца пасля ацэнкі здольнасці крэдытаатрымальніка выконваць свае абавязальнасці перад банкам. Пры гэтым грамадзяне, якія атрымалі крэдыты ў замежнай валюце і адчуваюць цяжкасці па іх пагашэнні, павінны звярнуцца ў банк з пісьмовай заявай.

Раней праўленнем банка ўжо былі прыняты меры па зніжэнні фінансавай нагруккі на фізічных асоб па пагашэнні крэдытаў у замежнай валюце, у прыватнасці зніжана працэнтная стаўка

на тэрмін да шасці месяцаў індывідуальную графіку пагашэння асноўнага доўгу з улікам плацежазольнасці крэдытаатрымальніка з далейшым прадастаўленнем растэрміноўкі выплаты неадпалнальна сума асноўнага доўгу ў межах канчатковага тэрміну карыстання крэдытам. Магчыма таксама прадаўжэнне тэрмінаў вяртання крэдытаў, прадастаўленне ў замежнай валюце.

Мерапрыемствы па змяненні ўмоў крэдытавання ажыццяўляюцца пасля ацэнкі здольнасці крэдытаатрымальніка выконваць свае абавязальнасці перад банкам. Пры гэтым грамадзяне, якія атрымалі крэдыты ў замежнай валюце і адчуваюць цяжкасці па іх пагашэнні, павінны звярнуцца ў банк з пісьмовай заявай.

Раней праўленнем банка ўжо былі прыняты меры па зніжэнні фінансавай нагруккі на фізічных асоб па пагашэнні крэдытаў у замежнай валюце, у прыватнасці зніжана працэнтная стаўка

на тэрмін да шасці месяцаў індывідуальную графіку пагашэння асноўнага доўгу з улікам плацежазольнасці крэдытаатрымальніка з далейшым прадастаўленнем растэрміноўкі выплаты неадпалнальна сума асноўнага доўгу ў межах канчатковага тэрміну карыстання крэдытам. Магчыма таксама прадаўжэнне тэрмінаў вяртання крэдытаў, прадастаўленне ў замежнай валюце.

Мерапрыемствы па змяненні ўмоў крэдытавання ажыццяўляюцца пасля ацэнкі здольнасці крэдытаатрымальніка выконваць свае абавязальнасці перад банкам. Пры гэтым грамадзяне, якія атрымалі крэдыты ў замежнай валюце і адчуваюць цяжкасці па іх пагашэнні, павінны звярнуцца ў банк з пісьмовай заявай.

Раней праўленнем банка ўжо былі прыняты меры па зніжэнні фінансавай нагруккі на фізічных асоб па пагашэнні крэдытаў у замежнай валюце, у прыватнасці зніжана працэнтная стаўка

на тэрмін да шасці месяцаў індывідуальную графіку пагашэння асноўнага доўгу з улікам плацежазольнасці крэдытаатрымальніка з далейшым прадастаўленнем растэрміноўкі выплаты неадпалнальна сума асноўнага доўгу ў межах канчатковага тэрміну карыстання крэдытам. Магчыма таксама прадаўжэнне тэрмінаў вяртання крэдытаў, прадастаўленне ў замежнай валюце.

Мерапрыемствы па змяненні ўмоў крэдытавання ажыццяўляюцца пасля ацэнкі здольнасці крэдытаатрымальніка выконваць свае абавязальнасці перад банкам. Пры гэтым грамадзяне, якія атрымалі крэдыты ў замежнай валюце і адчуваюць цяжкасці па іх пагашэнні, павінны звярнуцца ў банк з пісьмовай заявай.

Раней праўленнем банка ўжо былі прыняты меры па зніжэнні фінансавай нагруккі на фізічных асоб па пагашэнні крэдытаў у замежнай валюце, у прыватнасці зніжана працэнтная стаўка

на тэрмін да шасці месяцаў індывідуальную графіку пагашэння асноўнага доўгу з улікам плацежазольнасці крэдытаатрымальніка з далейшым прадастаўленнем растэрміноўкі выплаты неадпалнальна сума асноўнага доўгу ў межах канчатковага тэрміну карыстання крэдытам. Магчыма таксама прадаўжэнне тэрмінаў вяртання крэдытаў, прадастаўленне ў замежнай валюце.

Мерапрыемствы па змяненні ўмоў крэдытавання ажыццяўляюцца пасля ацэнкі здольнасці крэдытаатрымальніка выконваць свае абавязальнасці перад банкам. Пры гэтым грамадзяне, якія атрымалі крэдыты ў замежнай валюце і адчуваюць цяжкасці па іх пагашэнні, павінны звярнуцца ў банк з пісьмовай заявай.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ПРАВА АРЕНДЫ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ

1	Дата, время и место проведения аукциона, организатор торгов	Аукцион состоится 26 октября 2011 г. в 11.00 по адресу: г. Жлобин, ул. Петровского, 45 КУП «Жлобинский центр управления районной коммунальной собственностью»		
2	Срок приема документов	с 9.00 до 17.00 по рабочим дням по 20 октября 2011 года		
3	Номер лота	1	2	
4	Адрес земельного участка	Жлобинский район, г. Жлобин, ул. Козлова, 2Ж	Жлобинский район, г. Жлобин, ул. Урицкого, 64	Жлобинский район, г. Жлобин, ул. Днепропетровская (район ретранслятора)
5	Кадастровый номер участка	321850100001001636	321850100002003250	321850100001001637
6	Площадь, га	0,5545	0,0300	0,0300
7	Целевое назначение	для строительства и обслуживания здания магазина со складскими помещениями (размещение объектов розничной торговли)	для строительства и обслуживания магазина промышленных товаров (размещение объектов розничной торговли)	для размещения объектов бытового обслуживания населения
8	Срок аренды	20 (двадцать) лет	99 (девяносто девять)	25 (двадцать пять) лет
9	Характеристика территории и расположенных на участке инженерных коммуникаций; строений и сооружений; инженерно-геологические условия	Участок свободен от застройки (инженерно-геологические условия будут определены на стадии производства проектно-изыскательских работ)		
10	Условия и ограничения	1. Внесение победителем аукциона платы за право заключения договора аренды земельного участка. 2. Возмещение победителем аукциона расходов, связанных с проведением аукциона и формированием земельного участка, в том числе с государственной регистрацией в отношении создания земельного участка. 3. Заключение победителем аукциона с райисполкомом договора аренды земельного участка и осуществление в двухмесячный срок после принятия решения райисполкома о предоставлении ему земельного участка государственной регистрации права на земельный участок. 4. Получение победителем аукциона в установленном порядке разрешения райисполкома на проведение проектно-изыскательских работ и разработки строительного проекта на строительство объекта в срок, не превышающий 2 года (Лот № 1), 1 год (Лот № 2, 3). 5. Осуществление строительства объекта в сроки, определенные проектно-сметной документацией 6. Произвести благоустройство прилегающей территории		
11	Условия инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории	Подключение к общегородским сетям и сооружениям инженерной инфраструктуры выполняется по техническим условиям эксплуатирующихся организаций с учетом нагрузок, определенных при разработке ПСД.		
12	Начальная стоимость, рублей	67 013 993	46 356 222	9 324 043
13	Сумма задатка, рублей	5 000 000	4 000 000	900 000
14	Затраты по изготовлению землеустроительной документации, рублей	1 721 054	1 550 004	1 475 594
15	Стоимость расходов по организации и проведению аукциона (ориентировочно), рублей	1 000 000	1 000 000	1 000 000

1. Аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке организации и проведения аукционов на право заключения договоров аренды земельных участков, утвержденным Постановлением Совета Министров Республики Беларусь 26.03.2008 № 462.

2. Аукцион состоится при наличии не менее двух участников. Не допускается продажа по начальной цене. Победителем признается участник, предложивший наиболее высокую цену. В течение 10 рабочих дней местный исполнительный комитет принимает решение о предоставлении земельного участка в аренду. Победитель обязан внести плату за право аренды земельного участка, определенную в результате торгов, возместить расходы, связанные с подготовкой аукциона и документацией, необходимой для его проведения, и выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона.

3. В случае, если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление об участии в нем подано только одним гражданином, индивидуальным предпринимателем или юридическим лицом, местный исполнительный комитет при наличии согласия соответствующего из указанных лиц в течение 10 рабочих дней после признания аукциона несостоявшимся принимает решение о предоставлении этому лицу земельного участка в аренду. В течение 10 рабочих дней со дня принятия указанного решения гражданином, индивидуальным предпринимателем, юридическое лицо обязано внести плату за предмет аукциона (часть платы – в случае предоставления рассрочки ее внесения) в размере его начальной цены, увеличенной на 5 процентов, возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения, и выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона. После совершения лицом названных действий, но не позднее 2 рабочих дней, местный исполнительный комитет заключает с ним договор аренды земельного участка.

4. Для участия в аукционе гражданин, индивидуальный предприниматель или юридическое лицо (лично либо через своего представителя или уполномоченное должностное лицо) не позднее 10 октября 2011 года подает заявление на участие в аукционе с указанием кадастровых номеров и адресов земельных участков, которые предполагается получить в аренду по результатам аукциона, а также копию платежного поручения о внесении задатка.

Кроме того, представляются: гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального засвидетельствования, индивидуальным предпринимателем – копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотари-

ального засвидетельствования; представителем гражданина или индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность; представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;

